

SEANCES DU JEUDI 21 MAI 1992
VERGADERINGEN VAN DONDERDAG 21 MEI 1992ASSEMBLEE
PLENAIRE VERGADERING

MATIN

SOMMAIRE:

CONGE:

Page 677.

PROJET ET PROPOSITION DE LOI (Discussion):

Projet de loi portant des dispositions sociales et diverses.

Proposition de loi attribuant la moitié des recettes provenant des procès-verbaux dressés pour contravention au règlement général sur la police de la circulation routière aux communes dans lesquelles ces procès-verbaux ont été dressés.

Discussion générale. — *Orateurs*: MM. de Donnée, De Backer, De Roo, Valkeniers, Verreycken, Dighneef, M. Moureaux, ministre des Affaires sociales, p. 677.

APRES-MIDI

SOMMAIRE:

CONGES:

Page 693.

COMMUNICATION:

Page 693.

Cour des comptes.

Ann. parl. Sénat de Belgique - Session extraordinaire 1991-1992
Parlem. Hand. Belgische Senaat - Buitengewone zitting 1991-1992

OCHTEND

INHOUDSOPGAVE:

VERLOF:

Bladzijde 677.

ONTWERP EN VOORSTEL VAN WET (Bespreking):

Ontwerp van wet houdende sociale en diverse bepalingen.

Voorstel van wet waardoor de inkomsten ingevolge het opstellen van processen-verbaal bij de vaststelling van de overtredingen van het algemeen reglement op de politie van het wegverkeer voor de helft toekomen aan de gemeenten waar deze processen-verbaal opgesteld worden.

* Algemene beraadslaging. — *Sprekers*: de heren de Donnée, De Backer, De Roo, Valkeniers, Verreycken, Dighneef, de heer Moureaux, minister van Sociale Zaken, blz. 677.

NAMIDDAG

INHOUDSOPGAVE:

VERLOF:

Bladzijde 693.

MEDEDELING:

Bladzijde 693.

Rekenhof.

12 feuilles/vellen

92

PETITIONS:

Page 693.

PROPOSITIONS (Prise en considération):

Pages 693 et 713.

Mme Cornet d'Elzius. — Proposition de loi modifiant l'arrêté royal du 29 juillet 1985 relatif aux cartes d'identité, en ce qui concerne la délivrance de cartes d'identité provisoires en cas de perte ou de vol.

M. Vermeiren et consorts. — Proposition de loi supprimant les taxes sur les contrats d'assurance-vie et sur les participations bénéficiaires y afférentes.

M. de Donnée et consorts. — Proposition de loi portant diverses dispositions relatives à la lutte contre le blanchiment de capitaux.

MM. Cuyvers et Meesters:

- a) Proposition de loi interdisant l'utilisation du paradichlorobenzène dans certains produits d'entretien sanitaires;
- b) Proposition de résolution relative à la reconnaissance du Jour de la Terre comme fête nationale de l'écologie.

QUESTIONS ORALES:

Question orale de M. Appeltans au ministre de l'Intérieur et de la Fonction publique sur « l'emploi des langues des services 100 à Fourons ».

Orateurs: M. Appeltans, M. Tobback, ministre de l'Intérieur et de la Fonction publique, p. 694.

Question orale de M. Kuijpers au Vice-Premier ministre et ministre de la Justice et des Affaires économiques et au ministre de l'Intérieur et de la Fonction publique sur « la situation des demandeurs d'asile ».

Orateurs: M. Kuijpers, M. Tobback, ministre de l'Intérieur et de la Fonction publique, p. 694.

Question orale de M. Bougard au Vice-Premier ministre et ministre des Communications et des Entreprises publiques sur « l'accident ferroviaire survenu à Hatrival le 13 mai dernier et le transport de matières dangereuses et toxiques ».

Orateurs: M. Bougard, M. Coëme, Vice-Premier ministre et ministre des Communications et des Entreprises publiques, p. 695.

Question orale de M. Lallemand au Vice-Premier ministre et ministre de la Justice et des Affaires économiques sur « la portée de l'article 287, alinéa 1er, nouveau, du Code judiciaire, en ce qui concerne les nominations sur présentation dans l'ordre judiciaire ».

Orateurs: M. Lallemand, M. Tobback, ministre de l'Intérieur et de la Fonction publique, p. 697.

Question orale de Mme Herzet au ministre des Finances sur « les retenues à la source effectuées illégalement à charge des foyers à revenu unique ».

Oratrices: Mme Herzet, Mme Offeciers-Van de Wiele, ministre du Budget, p. 697.

Question orale de M. Verwilt au Vice-Premier ministre et ministre de la Justice et des Affaires économiques et au ministre des Finances sur « les critères d'admission appliqués par la CGER-assurances en matière d'assurances automobiles ».

Orateurs: M. Verwilt, Mme Offeciers-Van de Wiele, ministre du Budget, p. 698.

VERZOEKSCRIFTEN:

Bladzijde 693.

VOORSTELLEN (Inoverwegingneming):

Bladzijden 693 en 713.

Mevrouw Cornet d'Elzius. — Voorstel van wet tot wijziging van het koninklijk besluit van 29 juli 1985 betreffende de identiteitskaarten, voor wat de aflevering van voorlopige identiteitskaarten bij verlies of diefstal betreft.

De heer Vermeiren c.s. — Voorstel van wet tot afschaffing van de taksen op de levensverzekeringscontracten en op de daarop betrekking hebbende winstdeelnemingen.

De heer de Donnée c.s. — Voorstel van wet houdende bepalingen met betrekking tot de bestrijding van witwaspraktijken.

De heren Cuyvers en Meesters:

- a) Voorstel van wet houdende verbod op het gebruik van paradichloorbenzeen in sommige sanitaire onderhoudsprodukten;
- b) Voorstel van resolutie betreffende erkenning van de Dag van de Aarde als nationale ecologische feestdag.

MONDELINGE VRAGEN:

Mondelinge vraag van de heer Appeltans aan de minister van Binnenlandse Zaken en Ambtenarenzaken over « het taalgebruik van de diensten 100 in Voeren ».

Sprekers: de heer Appeltans, de heer Tobback, minister van Binnenlandse Zaken en Ambtenarenzaken, blz. 694.

Mondelinge vraag van de heer Kuijpers aan de Vice-Eerste minister en minister van Justitie en Economische Zaken en aan de minister van Binnenlandse Zaken en Ambtenarenzaken over « de situatie van asielzoekers ».

Sprekers: de heer Kuijpers, de heer Tobback, minister van Binnenlandse Zaken en Ambtenarenzaken, blz. 694.

Mondelinge vraag van de heer Bougard aan de Vice-Eerste minister en minister van Verkeerswezen en Overheidsbedrijven over « het treinongeval te Hatrival op 13 mei jl. en het transport van gevaarlijke en toxische stoffen ».

Sprekers: de heer Bougard, de heer Coëme, Vice-Eerste minister en minister van Verkeerswezen en Overheidsbedrijven, blz. 695.

Mondelinge vraag van de heer Lallemand aan de Vice-Eerste minister en minister van Justitie en Economische Zaken over « de strekking van het nieuwe artikel 287, eerste lid, van het Gerechtelijk Wetboek wat betreft de benoemingen in de rechterlijke orde op voordracht ».

Sprekers: de heer Lallemand, de heer Tobback, minister van Binnenlandse Zaken en Ambtenarenzaken, blz. 697.

Mondelinge vraag van mevrouw Herzet aan de minister van Financiën over « de onwettige inhouding bij de bron ten laste van de gezinnen met één inkomen ».

Spreeksters: mevrouw Herzet, mevrouw Offeciers-Van de Wiele, minister van Begroting, blz. 697.

Mondelinge vraag van de heer Verwilt aan de Vice-Eerste minister en minister van Justitie en Economische Zaken en aan de minister van Financiën over « de aanvaardingscriteria door de ASLK-verzekeringen gehanteerd inzake autoverzekeringen ».

Sprekers: de heer Verwilt, mevrouw Offeciers-Van de Wiele, minister van Begroting, blz. 698.

Question orale de M. Anthuenis au ministre des Affaires sociales sur « les allocations accordées aux handicapés pour l'aménagement de leur logement ».

Orateurs: M. Anthuenis, M. Moureaux, ministre des Affaires sociales, p. 699.

Question orale de M. M. Maertens au Vice-Premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur « le resserrement des liens entre la CE et la Turquie ».

Orateurs: M. M. Maertens, M. Claes, Vice-Premier ministre et ministre des Affaires étrangères, p. 699.

Question orale de M. H. Van Rompaey au Vice-Premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur « la nécessité d'une intervention militaire dans les anciennes républiques yougoslaves ».

Orateurs: M. H. Van Rompaey, M. Claes, Vice-Premier ministre et ministre des Affaires étrangères, p. 700.

Question orale de M. H. Van Rompaey au Vice-Premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur « l'oppression à laquelle sont soumis les Kurdes en Irak et en Turquie ».

Orateurs: M. H. Van Rompaey, M. Claes, Vice-Premier ministre et ministre des Affaires étrangères, p. 700.

Question orale de M. Benker au Vice-Premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur « la tragédie yougoslave ».

Orateurs: M. Benker, M. Claes, Vice-Premier ministre et ministre des Affaires étrangères, p. 701.

Question orale de M. De Loor au ministre des Petites et Moyennes Entreprises et de l'Agriculture sur « l'indemnisation des victimes de la pseudo-pestes aviaire ».

Orateurs: M. De Loor, M. Claes, Vice-Premier ministre et ministre des Affaires étrangères, p. 702.

Question orale de M. Cardoen au ministre des Affaires sociales sur « les mesures correctrices en matière de kinésithérapie ».

Orateurs: M. Cardoen, M. Moureaux, ministre des Affaires sociales, p. 703.

NOMINATION DE 22 MEMBRES EFFECTIFS ET 22 MEMBRES SUPPLEANTS DU COLLEGE DE RECRUTEMENT DES MAGISTRATS:

Orateurs: M. le Président, M. Desmedt, p. 696.

Vote, p. 703.

Résultat du scrutin, p. 713.

PROPOSITION DE LOI (Votes):

Proposition de loi relative au droit d'auteur, aux droits voisins et à la copie privée d'œuvres sonores et audiovisuelles.

Vote d'articles en seconde lecture, p. 704.

Vote sur l'ensemble du projet de loi, p. 704.

Explications de votes: *Orateurs*: MM. Van Belle, Barzin, Vaes, Verreycken, Loones, p. 704.

MOTION (Vote):

Vote sur la motion déposée en conclusion de l'interpellation de Mme Maes au Vice-Premier ministre et ministre des Affaires étrangères, développée le 20 mai 1992, p. 705.

Mondelinge vraag van de heer Anthuenis aan de minister van Sociale Zaken over « de tegemoetkomingen aan gehandicapten toegekend voor aanpassingswerken aan hun woning ».

Spreekers: de heer Anthuenis, de heer Moureaux, minister van Sociale Zaken, blz. 699.

Mondelinge vraag van de heer M. Maertens aan de Vice-Eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over « de nauwere betrekkingen tussen de EG en Turkije ».

Spreekers: de heer M. Maertens, de heer Claes, Vice-Eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken, blz. 699.

Mondelinge vraag van de heer H. Van Rompaey aan de Vice-Eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over « de noodzaak tot militair optreden in de gewezen Joegoslavische republieken ».

Spreekers: de heer H. Van Rompaey, de heer Claes, Vice-Eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken, blz. 700.

Mondelinge vraag van de heer H. Van Rompaey aan de Vice-Eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over « de onderdrukking van de Koerden in Irak en Turkije ».

Spreekers: de heer H. Van Rompaey, de heer Claes, Vice-Eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken, blz. 700.

Mondelinge vraag van de heer Benker aan de Vice-Eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over « de tragische gebeurtenissen in Joegoslavië ».

Spreekers: de heer Benker, de heer Claes, Vice-Eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken, blz. 701.

Mondelinge vraag van de heer De Loor aan de minister van de Kleine en Middelgrote Ondernemingen en Landbouw over « de schadeloosstelling van de getroffen en de pseudo-vogelpest ».

Spreekers: de heer De Loor, de heer Claes, Vice-Eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken, blz. 702.

Mondelinge vraag van de heer Cardoen aan de minister van Sociale Zaken over « de correctie maatregelen inzake kinésithérapie ».

Spreekers: de heer Cardoen, de heer Moureaux, minister van Sociale Zaken, blz. 703.

BENOEMING VAN 22 EFFECTIEVE EN 22 PLAATSVERVANGENDE LEDEN VAN HET WERVINGSCOLLEGE DER MAGISTRATEN:

Spreekers: de Voorzitter, de heer Desmedt, blz. 696.

Stemming, blz. 703.

Uitslag van de geheime stemming, blz. 713.

VOORSTEL VAN WET (Stemmingen):

Voorstel van wet betreffende het auteursrecht, de naburige rechten en het kopiëren voor eigen gebruik van geluids- en audiovisuele werken.

Stemming over artikelen in tweede lezing, blz. 704.

Stemming over het ontwerp van wet in zijn geheel, blz. 704.

Stemverklaringen: *Spreekers*: de heren Van Belle, Barzin, Vaes, Verreycken, Loones, blz. 704.

MOTIE (Stemming):

Stemming over de motie ingediend tot besluit van de op 20 mei 1992 gehouden interpellatie van mevrouw Maes tot de Vice-Eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken, blz. 705.

ORDRE DES TRAVAUX:

Orateurs: M. De Croo, M. le Président, p. 706.

PROJET ET PROPOSITION DE LOI (Discussion):

Projet de loi portant des dispositions sociales et diverses.

Proposition de loi attribuant la moitié des recettes provenant des procès-verbaux dressés pour contravention au règlement général de la police de la circulation routière aux communes dans lesquelles ces procès-verbaux ont été dressés.

(Reprise) Rapport fait au nom de la commission des Affaires sociales. — *Orateurs*: MM. Stroobant, rapporteur, D'hondt, Mme Smet, ministre de l'Emploi et du Travail, chargé de la Politique d'égalité des chances entre hommes et femmes, MM. De Roo, Anthuenis, Mme Van Cleuvenbergen, p. 707.

INTERPELLATION (Demande):

Page 713.

M. Verreycken au Vice-Premier ministre et ministre des Communications et des Entreprises publiques sur « le retard dans la mise en service du nouveau centre de tri postal Antwerpen X ».

SOIR

SOMMAIRE:

INTERPELLATION (Discussion):

Interpellation de M. Vermeiren au Vice-Premier ministre et ministre de la Justice et des Affaires économiques sur « les aspects négatifs des mesures gouvernementales en matière d'assurances ».

Orateurs: M. Vermeiren, M. Wathélet, Vice-Premier ministre et ministre de la Justice et des Affaires économiques, p. 715.

QUESTION ORALE:

Question orale de M. Van Belle au Vice-Premier ministre et ministre de la Justice et des Affaires économiques sur « une affaire d'essence falsifiée ».

Orateurs: M. Van Belle, M. Wathélet, Vice-Premier ministre et ministre de la Justice et des Affaires économiques, p. 718.

PROJET ET PROPOSITION DE LOI (Discussion):

Projet de loi portant des dispositions sociales et diverses.

Proposition de loi attribuant la moitié des recettes provenant des procès-verbaux dressés pour contravention au règlement général sur la police de la circulation routière aux communes dans lesquelles ces procès-verbaux ont été dressés.

Rapport fait au nom de la commission des Affaires sociales (Reprise). — *Orateurs*: Mmes Maximus, Delcourt-Pêtre, Nélis, MM. Monfils, Ulburghs, Hasquin, Moens, Mme Herzet, MM. Valkeniers, Van Aperen, M. Willockx, ministre des Pensions, M. D'hondt, p. 718.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN:

Sprekers: de heer De Croo, de Voorzitter, blz. 706.

ONTWERP EN VOORSTEL VAN WET (Beraadslaging):

Ontwerp van wet houdende sociale en diverse bepalingen.

Voorstel van wet waardoor de inkomsten ingevolge het opstellen van processen-verbaal bij de vaststelling van de overtredingen van het algemeen reglement op de politie van het wegverkeer voor de helft toekomen aan de gemeenten waar deze processen-verbaal opgesteld worden.

(Hervatting) Verslag uitgebracht namens de commissie voor de Sociale Aangelegenheden. — *Sprekers*: de heren Stroobant, rapporteur, D'hondt, mevrouw Smet, minister van Tewerkstelling en Arbeid, belast met het Beleid van gelijke kansen voor mannen en vrouwen, de heren De Roo, Anthuenis, mevrouw Van Cleuvenbergen, blz. 707.

INTERPELLATIE (Verzoek):

Bladzijde 713.

De heer Verreycken tot de Vice-Eerste minister en minister van Verkeerswezen en Overheidsbedrijven over « de vertraging bij de ingebruikname van het nieuwe postsorteercentrum Antwerpen X ».

AVOND

INHOUDSOPGAVE:

INTERPELLATIE (Bespreking):

Interpellatie van de heer Vermeiren tot de Vice-Eerste minister en minister van Justitie en Economische Zaken over « de negatieve aspecten van de regeringsmaatregelen inzake het verzekeringswezen ».

Sprekers: de heer Vermeiren, de heer Wathélet, Vice-Eerste minister en minister van Justitie en Economische Zaken, blz. 715.

MONDELINGE VRAAG:

Mondelinge vraag van de heer Van Belle tot de Vice-Eerste minister en minister van Justitie en Economische Zaken over « een benzinefraudezaak ».

Sprekers: de heer Van Belle, de heer Wathélet, Vice-Eerste minister en minister van Justitie en Economische Zaken, blz. 718.

ONTWERP EN VOORSTEL VAN WET (Beraadslaging):

Ontwerp van wet houdende sociale en diverse bepalingen.

Voorstel van wet waardoor de inkomsten ingevolge het opstellen van processen-verbaal bij de vaststelling van overtredingen van het algemeen reglement op de politie van het wegverkeer voor de helft toekomen aan de gemeenten waar deze processen-verbaal opgesteld worden.

Verslag uitgebracht namens de commissie voor de Sociale Aangelegenheden (Hervatting). — *Sprekers*: de dames Maximus, Delcourt-Pêtre, Nélis, de heren Monfils, Ulburghs, Hasquin, Moens, mevrouw Herzet, de heren Valkeniers, Van Aperen, de heer Willockx, minister van Pensioenen, de heer D'hondt, blz. 718.

Discussion et vote d'articles, p. 735.

A l'article 5: *Orateur*: M. Anthuenis, p. 736.

A l'article 11: *Orateur*: M. Desmedt, p. 737.

A l'article 54: *Orateur*: M. Monfils, p. 754.

A l'article 103: *Orateurs*: MM. D'hondt, Desmedt,
p. 760.

A l'article 107: *Orateur*: M. D'hondt, p. 761.

Bespreking en stemming over artikelen, blz. 735.

Bij artikel 5: *Spreker*: de heer Anthuenis, blz. 736.

Bij artikel 11: *Spreker*: de heer Desmedt, blz. 737.

Bij artikel 54: *Spreker*: de heer Monfils, blz. 754.

Bij artikel 103: *Sprekers*: de heren D'hondt, Desmedt,
blz. 760.

Bij artikel 107: *Spreker*: de heer D'hondt, blz. 761.

N. 25

SEANCE DU MATIN — OCHTENDVERGADERING

PRESIDENCE DE M. SWAELEN, PRESIDENT
VOORZITTERSCHAP VAN DE HEER SWAELEN, VOORZITTER

Le procès-verbal de la dernière séance est déposé sur le bureau.
De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.

La séance est ouverte à 10 h 10 m.
De vergadering wordt geopend om 10 h 10 m.

CONGE — VERLOF

M. De Seranno, malade, demande un congé.
Verlof vraagt: de heer De Seranno, ziek.
— Ce congé est accordé.
Dit verlof wordt toegestaan.

PROJET DE LOI PORTANT DES DISPOSITIONS SOCIALES ET DIVERSES

PROPOSITION DE LOI ATTRIBUANT LA MOITIE DES RECETTES PROVENANT DES PROCES-VERBAUX DRESSES POUR CONTRAVENTION AU REGLEMENT GENERAL SUR LA POLICE DE LA CIRCULATION ROUTIERE AUX COMMUNES DANS LESQUELLES CES PROCES-VERBAUX ONT ETE DRESSES

Discussion générale

ONTWERP VAN WET HOUDENDE SOCIALE EN DIVERSE BEPALINGEN

VOORSTEL VAN WET WAARDOOR DE INKOMSTEN INGEVOLGE HET OPSTELLEN VAN PROCESSEN-VERBAAL BIJ DE VASTSTELLING VAN DE OVERTREDINGEN VAN HET ALGEMEEN REGLEMENT OP DE POLITIE VAN HET WEGVERKEER VOOR DE HELFT TOEKOMEN AAN DE GEMEENTEN WAAR DEZE PROCESSEN-VERBAAL OPGESTELD WORDEN

Algemene beraadslaging

M. le Président. — Nous abordons l'examen du projet de loi portant des dispositions sociales et diverses.

Wij vatten de bespreking aan van het ontwerp van wet houdende sociale en diverse bepalingen.

La discussion générale est ouverte.

De algemene beraadslaging is geopend.

La parole est à M. de Donnée.

M. de Donnée. — Monsieur le Président, la loi-programme sociale que nous débattons maintenant est un des fleurons du dispositif taxatoire que le gouvernement assène aux citoyens et aux entreprises pour tenter, enfin, de réduire le déficit de l'Etat et pour essayer d'équilibrer le budget de la sécurité sociale.

Ce projet de loi contient, en effet, un impressionnant cortège d'augmentations de cotisations sociales ou de créations de taxes et cotisations sociales nouvelles. Ce projet, qui concrétise la rage taxatoire du gouvernement, appelle de notre part quatre critiques fondamentales.

Premièrement, il y a un déséquilibre indécemment entre le montant des recettes nouvelles, d'une part, et les réductions structurelles de dépenses, d'autre part.

Deuxièmement, l'augmentation des recettes est injustement répartie: il est faux de prétendre que seules les épaules les plus larges supportent les efforts d'assainissement décidés par le gouvernement.

Troisièmement, la plupart des mesures proposées réduiront la création d'emplois et augmenteront le chômage, alors que les perspectives conjoncturelles sont plus que médiocres.

Quatrièmement, diverses mesures décourageront les initiatives personnelles des citoyens pour assurer ou améliorer leur statut et leur couverture sociale.

Permettez-moi de développer maintenant en détail les principaux reproches que nous faisons quant aux mesures décidées par le gouvernement en matière de sécurité sociale, de pension, de santé publique, d'emploi et de travail.

Tout d'abord, comme je l'ai déjà dit, ces mesures créent un grave déséquilibre entre les recettes nouvelles et les réductions structurelles de dépenses. Le cortège des cotisations et taxes nouvelles, des augmentations de cotisations existantes et des mesures d'ordres divers qui font accroître les charges sociales des citoyens et des entreprises est particulièrement impressionnant, surtout si l'on tient compte non seulement des mesures législatives contenues dans le projet, mais également des arrêtés royaux qui viendront compléter et alourdir le dispositif légal que nous débattons aujourd'hui.

Je pense qu'il est bon d'aligner ces différentes mesures afin de démontrer la charge incroyable qu'elles représentent. Pour ce faire, je citerai notamment: la cotisation sociale d'un pour cent remplaçant les retenues de 375 et 675 francs; l'augmentation du plafond intermédiaire et du plafond absolu pour le calcul des cotisations à charge des indépendants; la reprise des plus-values de cessation dans la base des cotisations sociales; l'instauration d'une cotisation unique à charge des sociétés de personnes; l'instauration d'une cotisation capacitive en cas d'emploi de travailleurs à temps partiel; l'augmentation des cotisations patronales de 3,5 à 8,6 p.c. sur les primes affectées aux pensions extra-légales; l'augmentation des provisions ONSS de 27,5 à 30 p.c. à partir du quatrième trimestre 1992; l'augmentation de la cotisation patro-

nale au chômage de 0,8 p.c. au troisième trimestre de 1992; le transfert au Fonds de fermeture d'entreprises de 27 p.c. du montant total des allocations de chômage temporaire; une taxe de 2 p.c. sur le chiffre d'affaires des entreprises pharmaceutiques; une prime complémentaire pour l'assurance soins de santé calculée sur base de la prime d'assurance omnium des véhicules automobiles; l'augmentation de la cotisation assurance maternité; l'élargissement de l'obligation d'assujettissement social aux mandats gratuits. Enfin, comble de l'absurde, les chômeurs complets qui, désireux de se recycler, entreprennent de suivre un enseignement à horaire complet, ne pourront dorénavant plus conserver leur allocation de chômage.

Avouez qu'il s'agit là d'une bien longue et fastidieuse litanie. Je constate d'ailleurs que vous semblez déjà ne plus vouloir l'entendre, monsieur le ministre ...

M. Pécriaux. — Soyez donc sportif, monsieur de Donnée!

M. de Donnée. — Puisque vous m'écoutez avec attention, monsieur Pécriaux ...

M. Pécriaux. — Nous vous écoutons toujours!

M. de Donnée. — ... Avouez donc, vous aussi, qu'il s'agit d'une longue et fastidieuse litanie! Et je ne suis pas sûr de ne pas avoir oublié l'une ou l'autre mesure, tant il en existe dans ce projet et dans le train d'arrêtés royaux annoncé avec une délectation morbide par Mme Smet en commission.

La facture totale des charges nouvelles que je viens de mentionner atteint, d'après nos calculs — j'aimerais que vous les confirmiez, monsieur le ministre — 32,7 milliards de francs en 1992 et 28,5 milliards en 1993.

Le déséquilibre entre recettes nouvelles et réduction des dépenses est notamment flagrant en ce qui concerne le budget de la sécurité sociale des travailleurs salariés.

Les 52,4 milliards de mesures — recettes nouvelles et réductions de dépenses — décidées pour réaliser l'équilibre de ce secteur de la sécurité sociale en 1992 se répartissent, en effet, comme suit: 62 p.c. de recettes nouvelles contre 38 p.c. de réductions de dépenses; 60 p.c. d'effets uniques contre seulement 40 p.c. d'effets récurrents.

En fait, on ne compte que 7,3 milliards de réductions de dépenses structurelles, c'est-à-dire récurrentes, soit 14 p.c. de l'effort total en 1992. Cela aggrave encore l'écart existant entre recettes, d'une part, et réductions de dépenses, d'autre part.

Les mesures à effet récurrent décidées pour 1992 devraient, d'après les estimations du gouvernement, rapporter 49,2 milliards en 1993, avec 58 p.c. de mesures en recettes et seulement 42 p.c. de mesures en réductions de dépenses.

Le déséquilibre entre recettes et dépenses restera donc important en 1993 si le gouvernement ne fait pas porter l'essentiel de l'effort d'assainissement, pour 1993, sur des réductions structurelles de dépenses.

Nous ne nous faisons toutefois pas beaucoup d'illusions en la matière lorsque nous voyons que l'essentiel des réductions de dépenses pour 1992 consiste en des jeux d'écriture ou en des décalages de certaines dépenses dans le temps.

Citons à titre d'exemples: la consolidation du prélèvement de 5 milliards sur les réserves de l'Office national des vacances annuelles au profit du Fonds pour l'équilibre financier de la sécurité sociale; la modification du calendrier de versements des avances ONEM pour le mois de décembre aux organismes de paiement, qui permet de diminuer de 12 milliards le montant des prestations de 1992; l'augmentation de 27,5 à 30 p.c. des provisions de cotisations de sécurité sociale à payer par les employeurs pour le quatrième trimestre de l'année en cours; la réévaluation des avoirs immobiliers de l'Office national des pensions.

L'ensemble de ces ficelles, trucs et attrapes représentent quelque 22 milliards et demi de fausses économies et, en tout cas, d'économies non récurrentes.

Il est, par contre, lamentable de constater que les économies dans le secteur de l'assurance-chômage se limitent à peine à 2,5 p.c. des dépenses totales, et ce bien sûr, pour autant que ces économies soient totalement réalisées, ce dont nous doutons fort. Cette minuscule économie est sans commune mesure avec les dérapages qui caractérisent ce secteur. Il est notamment scandaleux de maintenir les mécanismes existants en matière de dépenses, qui conduisent à l'octroi d'indemnités sans que les bénéficiaires soient réellement disponibles sur le marché du travail. Je pense notamment à la pause-carrière dans le chômage.

Une des mesures d'économie concernant le chômage est cependant particulièrement absurde. C'est celle — je l'ai déjà citée — qui consiste à retirer les allocations de chômage aux chômeurs complets qui entreprennent de suivre un enseignement à horaire complet en vue de se recycler et d'augmenter leurs chances de retrouver un emploi. J'y reviendrai encore tout à l'heure.

Il n'est pas non plus normal qu'aucune économie ne soit imposée aux organismes assureurs en matière de maladie-invalidité puisque l'article 5 fixe forfaitairement les montants des frais d'administration accordés à ces organismes au niveau attribué en 1991, augmenté de 3,3 p.c., soit une indexation supérieure à l'hypothèse d'inflation de 3 p.c. retenue par le gouvernement pour établir le budget général des Dépenses de l'Etat. Il est particulièrement choquant de constater que non seulement on n'impose pas d'économies à ces organismes mais qu'on leur accorde même une augmentation de dépenses supérieures à l'inflation escomptée par le ministre des Finances cette année. Comment faire comprendre cela à tous ceux qui subissent, par ailleurs, la rage taxatoire du gouvernement?

Conscients de l'enjeu que représente pour la Belgique le fait d'être dans le peloton de tête des pays qui adopteront la monnaie unique à la fin de ce siècle, nos concitoyens sont certainement prêts à faire un sérieux effort pour y arriver, mais ils ne sont pas disposés à le faire sans la contrepartie d'un sérieux effort d'assainissement des dépenses publiques. Ce n'est manifestement pas le cas. C'est pourquoi la révolte gronde contre les mesures prises par le gouvernement.

Nous ne sommes pas les seuls à trouver que se manifeste un important déséquilibre entre les augmentations des recettes et les réductions des dépenses. C'est ce qu'a déclaré aussi — et avec raison — le patron de la CSC, M. Peirens, le 7 mai 1992 à *La Libre Belgique*. Je le cite: « Il est un peu trop facile de recourir, quand on en a besoin, aux cotisations des travailleurs, sans maîtriser simultanément les dépenses. »

De heer Lenssens. — Hij heeft nog iets anders gezegd.

De heer de Donnée. — Inderdaad en daarover gaan we akkoord. Dat we het niet eens zijn met de modaliteiten is een andere kwestie.

De heer De Roo. — We hebben ons daarover in de commissie verheugd.

M. Moureaux, ministre des Affaires sociales. — Je ne constate jamais le moindre consensus quand il s'agit de me dire ce qu'il faut faire. Le jour où vous viendrez, M. Peirens et vous-même, m'adresser des propositions la main dans la main, je vous écouterai avec grand intérêt.

M. de Donnée. — Monsieur le ministre, nous sommes dans l'opposition; nous avons un programme et vous le connaissez. Tout à l'heure, je vous répéterai ce que nous pensons des véritables mesures d'assainissement que le gouvernement n'a pas le courage de prendre.

Deuxième critique fondamentale à laquelle j'ai déjà fait allusion: la répartition de l'effort est inéquitable.

Il est faux de dire, comme le prétend le gouvernement, que seuls les plus forts supportent les efforts d'assainissement. Le caractère injuste de la politique gouvernementale, notamment en matière sociale, peut être illustrée par de nombreux et tristes exemples.

Ainsi, la nouvelle cotisation de sécurité sociale frappe l'ensemble des actifs, quels que soient leurs revenus. Il s'agit, comme vous le savez, d'une conversion des prélèvements actuels de 675 francs sur les salaires et de 375 francs sur les allocations familiales, en une cotisation supplémentaire d'un pour cent sur les revenus des salariés et des indépendants.

En première analyse, on peut penser que cette conversion serait favorable aux faibles revenus. En effet, un pour cent sur 600 000 francs donne 600 francs au lieu de 675 francs. Il faut cependant faire remarquer ce qui suit.

D'abord, les retenues de 375/675 francs ne sont effectuées qu'une seule fois : 375 francs belges sur les allocations familiales et 675 francs sur le salaire du plus âgé des membres du couple. Par contre, la cotisation d'un pour cent sera perçue sur l'ensemble des salaires du couple. Le prélèvement unique est donc remplacé par une cotisation double. Pour remédier à l'injustice qui en résulte, nous proposerons un amendement afin de limiter l'application de la cotisation, réduite à 0,7 p.c. sur le salaire du plus âgé des membres du couple.

Ensuite, le prélèvement unique de 375/675 francs n'est perçu que sur les salaires ou allocations familiales mensuelles, alors que la cotisation d'un pour cent sera aussi prélevée sur le double pécule et sur le treizième mois. Afin de remédier à cette deuxième injustice, nous déposerons également un amendement visant à ce que la cotisation ne soit perçue que sur le salaire mensuel.

Par ailleurs, il faut également souligner que la cotisation de sécurité sociale d'un pour cent frappe également les pensionnés ; elle s'applique en effet aux pensionnés qui paient déjà, actuellement, la cotisation de 2,55 p.c. pour l'assurance soins de santé.

Les pensionnés visés sont donc ceux qui bénéficient d'une pension de plus de 41 607 francs bruts par mois, s'ils ont des personnes à charge, et de 35 107 francs dans le cas contraire. Le gouvernement considère-t-il qu'un pensionné touchant 41 607 francs bruts par mois avec personnes à charge a de larges épaules ? La mesure touchera en fait 24 p.c. des pensionnés, soit 20 p.c. des pensionnés du secteur privé et 60 p.c. des pensionnés du secteur public.

Ces chiffres démontrent bien que vous allez encore augmenter le handicap, en matière de pensions, pour les pensionnés du secteur public qui, toute leur vie, ont accepté de travailler pour un salaire moindre parce qu'on leur garantissait une pension « apparemment » plus confortable.

Je citerai un deuxième exemple relatif au caractère socialement injuste de vos propositions.

Les dispositions contenues dans le présent projet de loi constituent notamment un véritable matraquage des indépendants. Le nombre de cotisations sociales nouvelles ou d'augmentations de cotisations et de taxes de toutes sortes qui leur seront appliquées est vraiment effrayant. On pourrait donc s'attendre à ce qu'en contrepartie de l'effort supplémentaire qui leur est imposé, le plan d'alignement de la pension des indépendants sur le minimum garanti soit achevé.

Je vous rappelle qu'en 1987, le gouvernement à participation libérale avait décidé de mettre fin au scandale des pensions des indépendants, inférieures au minimum garanti aux personnes âgées, et ce par un plan quinquennal de rattrapage.

Vous avez repris cette mesure à votre compte et les trois premières phases de ce plan ont bien eu lieu respectivement au 1er janvier 1988, 1989 et 1990. Par contre, la quatrième phase, qui devait entrer en vigueur au 1er janvier 1991, a été reportée au 1er juillet 1991 pour des raisons budgétaires. Or, la lecture du projet de budget général fait apparaître que vous n'avez pas budgété la cinquième phase qui devait pourtant entrer en vigueur au 1er janvier 1992, soit il y a plus de quatre mois déjà.

Par ailleurs, si l'application complète de la quatrième phase en 1992 représente 919,6 millions de prestations supplémentaires, il n'en coûte en fait à l'Etat que 189,7 millions en tant qu'accroissement de la subvention en 1992. Le reste, soit 729,9 millions, est donc financé par le régime lui-même. Là aussi, le gouvernement considère-t-il que les pensionnés indépendants

dont la pension s'élève à 215 117 francs belges bruts pour un ménage et 208 479 francs bruts pour un isolé ont de larges épaules et méritent de supporter aujourd'hui une partie des assainissements que vous avez négligé de faire en haute conjoncture de 1988 à 1990 ?

Troisième exemple : les mesures du gouvernement ont également pour effet d'imposer une compression budgétaire de 2 milliards à charge des personnes âgées hébergées dans les maisons de repos. Cette économie devrait se réaliser par une réduction des forfaits versés aux maisons de repos pour couvrir les soins infirmiers dispensés aux personnes âgées hébergées. La révision de ces forfaits me paraît socialement détestable pour quatre raisons :

Premièrement, les personnes âgées sont traitées différemment selon la taille des maisons où elles sont hébergées, ce qui n'a rien à voir avec leur situation objective personnelle.

Deuxièmement, le dossier a un aspect communautaire. La taille moyenne des maisons de repos est de trente-neuf lits en Wallonie, de quarante-et-un à Bruxelles et de soixante-cinq en Flandre. En fait, les décisions prises par le gouvernement rejoignent les vœux de la branche flamande de Caritas et de la branche flamande de l'Union des villes et des communes. Voilà un beau coup de canif à la solidarité interpersonnelle qui doit lier tous les Belges. Est-ce un avant-goût de la régionalisation de la sécurité sociale que divers mouvements flamands rêvent de nous imposer ?

Troisièmement, les mesures d'encadrement imposées aux maisons de repos vont à l'encontre du travail indépendant, que ce soit celui du gestionnaire privé d'une petite maison de repos ou celui des infirmiers et infirmières indépendants qui œuvrent surtout dans des maisons de repos de taille réduite. Par contre, ce sont les grandes maisons de repos où la chaleur humaine est difficile à entretenir qui profitent du renforcement des normes d'encadrement.

Quatrièmement, en favorisant la concentration dans les grands centres d'hébergement, on va à l'encontre d'une certaine qualité de vie : éloignement de la personne âgée de son milieu familial, de son cadre de vie géographique, relations humaines plus impersonnelles dans un grand centre public, etc.

En fait, quelque 1 200 homes sont menacés de fermeture par les mesures du gouvernement. Dans ce secteur également, les mesures proposées me semblent donc particulièrement injustes. Elles s'attaquent aux plus faibles d'entre nous.

J'en arrive à un quatrième exemple. Le secteur des soins à domicile est également dans le collimateur du gouvernement. L'Inami limitera son intervention à un forfait par infirmier ou infirmière. Or, toutes les études montrent pourtant que les soins à domicile sont moins coûteux pour la collectivité que l'hospitalisation, sans compter les avantages qu'ils offrent du point de vue de la qualité de la vie, du confort et de la dignité humaine des personnes malades. Ici aussi on va porter atteinte aux droits légitimes et au confort de personnes particulièrement fragilisées.

Cinquième exemple : les charges nouvelles imposées par le gouvernement aux employeurs qui occupent des chômeurs à temps partiel risquent de renvoyer un bon nombre de personnes au chômage complet. Voilà encore une mesure qui ne touchera que des personnes à revenus modestes. Exemple de plus du caractère anti-social de la politique du gouvernement ! Les réactions syndicales, notamment de la CSC flamande et de M. Peirens, ont d'ailleurs, à juste titre, été très vives à l'égard de l'ensemble de la politique du gouvernement concernant le chômage à temps partiel.

Sixième exemple d'une mesure particulièrement absurde, et injuste en plus : le jeune qui a le courage de reprendre des études pour mieux échapper ensuite au chômage se verra privé de ses allocations. Les 5 000 chômeurs visés qui ont repris leurs études sont-ils considérés par le gouvernement comme des nantis ?

Par ailleurs, le manque de formation adéquate est la cause essentielle du chômage de longue durée. En empêchant ces gens de se recycler, on leur enfonce en fait froidement la tête sous l'eau. D'éventuels abus en la matière devaient être combattus, mais de façon sélective.

Ainsi, on aurait pu prévoir pour les jeunes chômeurs un délai entre l'obtention de leur diplôme et la réinscription éventuelle à des cours à horaire complet, afin d'éviter que ces études ne soient entreprises dans la foulée d'un premier diplôme par des étudiants attardés, hésitants ou ayant peur de se lancer dans la vie professionnelle. Des solutions sélectives pouvaient être envisagées.

Nous ne critiquons pas le fait que vous luttiez contre les abus, mais bien que vous appliquiez des mesures linéaires, qui feront plus de tort que de bien, et qui, je le répète, sont de nature profondément injuste et anti-économique, et contraires aux perspectives que vous voulez réaliser pour assainir les finances publiques. L'adoption de ces mesures va davantage consolider les chômeurs dans leur état que les aider à se recycler.

J'en arrive enfin à un septième exemple. Une mesure particulièrement injuste est l'instauration d'une cotisation unique à charge des sociétés qui devront s'affilier au statut social des travailleurs indépendants. Il est à la fois injuste et grotesque — le mot n'est pas trop fort — d'imposer la même cotisation de 7 000 francs à l'épicière du coin qui a constitué une SPRL et à des géants comme Pétrofina ou la Générale de Banque. Le caractère linéaire de la mesure est ici extrêmement choquant.

La forte augmentation des sociétés de personnes, et notamment des sociétés d'une personne, est une bonne chose en soi. Il est, en effet, important d'encourager commerçants, artisans et petits industriels à dissocier le patrimoine de leur entreprise de leur patrimoine propre. Si certains ont vu dans la création d'une société de personnes le moyen d'échapper des cotisations sociales ou des impôts, ils sont évidemment dans leur tort et des mesures sélectives doivent être prises pour empêcher le détournement de l'esprit de la loi.

Il est par contre totalement injuste de sanctionner la grande masse des artisans et commerçants de bonne foi pour lesquels la création d'une société de personnes correspond à une nécessité économique et sociale.

L'instauration d'une telle cotisation unique, qui se transformera certainement très rapidement en cotisation perpétuelle — comme la taxe de 2 p.c. sur le chiffre d'affaires des entreprises pharmaceutiques — est une mesure vexatoire, injuste et démobilisante. Ici aussi, ce sont surtout les petites sociétés de personnes qui subiront le plus lourdement le poids de cette cotisation, qu'elles devront en outre payer, comble de l'absurdité, qu'elles réalisent ou non des bénéfices. Exemple de plus d'une mesure qui touche davantage les faibles que les forts.

Troisième reproche fondamental: les effets pervers sur l'emploi. Comme je l'ai déjà dit, un grand nombre de mesures contenues dans la loi-programme et dans les projets d'arrêtés royaux qui doivent compléter le dispositif du gouvernement en matière sociale, d'emploi ou de santé publique auront des effets pervers sur l'emploi et contribueront, en fait, à augmenter le chômage ou, à tout le moins, à en freiner la résorption. Or, n'oubliez pas, monsieur le ministre, que nous comptons déjà quelque 40 000 chômeurs de plus qu'il y a un an!

Quelles sont ces mesures qui contribueront à creuser davantage le déficit de l'Etat ou rendront votre tâche d'assainissement encore plus difficile?

Les diverses mesures entraînant une augmentation des charges sociales des entreprises vont augmenter la masse salariale de 5,6 milliards, soit 0,33 p.c. en 1992.

En 1993, ces mesures auront un impact de 10,8 milliards sur la masse salariale globale, qui augmentera ainsi de 0,6 p.c. Ces chiffres ne tiennent pas compte du 1,2 milliard qui frappera, par ailleurs, les entreprises pharmaceutiques en 1992 et du 1,9 milliard qui les frappera en 1993.

L'alourdissement de la masse salariale des entreprises est particulièrement contre-indiqué en raison du caractère précaire de la compétitivité des entreprises belges, précarité qui a encore été récemment soulignée par le Conseil central de l'économie.

Par ailleurs, les perspectives conjoncturelles nationales et internationales restent extrêmement mauvaises.

Réunis le 26 avril 1992 à Washington, les ministres des Finances et les gouverneurs des banques centrales du Groupe des Sept soulignaient que la croissance serait inadéquate cette année pour réaliser une réduction du chômage.

De plus, selon le Groupe des Sept, le renforcement de la confiance des consommateurs et des investisseurs et la maîtrise de l'inflation étaient essentiels pour accroître l'emploi dans le monde industrialisé.

Par ailleurs, le baromètre de conjoncture de la Banque nationale de Belgique est retombé au mois de mars à son plus bas niveau depuis février 1991, époque où la guerre du Golfe avait fortement assombri les perspectives économiques. Autre indice inquiétant, monsieur le ministre: l'augmentation du nombre des faillites en Belgique. Avec près de 4 500 fermetures d'entreprises, 1991 avait déjà surclassé 1982, le millésime historique des mauvaises conjonctures. En effet, 4 223 faillites avaient été enregistrées au cours de cette période. Durant les trois premiers mois de cette année, 1 320 entreprises ont déposé leur bilan, soit une augmentation de 9,5 p.c. par rapport au premier trimestre de l'année dernière. Si ce mouvement devait persister, la Belgique pourrait connaître l'année la plus noire de ces dernières décennies en dépassant le seuil fatidique des 5 000 fermetures pour 1992. La situation est donc extrêmement préoccupante et toutes mesures susceptibles de fragiliser la compétitivité et la rentabilité de nos entreprises sont donc particulièrement contre-indiquées et à proscrire.

Enfin, les récents accords sociaux conclus en Allemagne, à la suite des grèves qu'a connues ce pays, ne permettent pas d'entrevoir une diminution des taux d'intérêts allemands et l'effet positif qu'elle entraînerait sur la consommation et l'investissement dans notre pays.

Dans le dispositif qui nous est proposé, outre les mesures générales d'augmentation de la masse salariale, d'autres mesures auront un effet particulièrement pervers sur l'emploi.

D'abord, on alourdit surtout les charges pesant sur l'embauche de travailleurs qualifiés en augmentant les cotisations sur les pensions extra-légales et en imposant une cotisation supplémentaire d'un pour cent en soins de santé qui pèsera plus lourd en francs et centimes — cela va de soi — sur les travailleurs qualifiés, c'est-à-dire à haut salaire, que sur les non-qualifiés. Je ne sous-entends pas par là que ceux-ci doivent davantage être taxés que les travailleurs qualifiés. Cependant, nous ne devons pas perdre de vue que le fait de décourager les entreprises d'engager de la main-d'œuvre qualifiée risque d'entraîner la fragilisation des entreprises, qui serait ainsi institutionnalisée. Et de cette façon, on compromet également à terme l'emploi des travailleurs non qualifiés.

Ensuite, en imposant un ensemble incroyable de charges nouvelles aux PME et aux indépendants, on va décourager ceux qui sont en fait les principaux créateurs d'emplois dans notre pays.

Permettez-moi d'ailleurs de m'arrêter un instant sur l'impressionnant train de charges nouvelles que subiront les indépendants, soit en tant qu'assujetti au statut social, soit en tant que mandataire de sociétés ou encore, en tant qu'employeur.

Cinq mesures frappent l'indépendant en tant qu'assujetti au statut social: le remplacement de la cotisation de 375/675 francs belges par une cotisation sociale supplémentaire d'un pour cent, la cotisation spéciale de solidarité à charge des sociétés, l'augmentation des plafonds affectant la base de calcul des cotisations, l'assujettissement au statut social des mandats gratuits et l'incorporation des plus-values de cessation à la base des cotisations.

Quatre mesures frapperont l'indépendant en tant que mandataire de société, si l'on tient compte non seulement des mesures prévues dans la loi-programme sociale, mais également dans la loi-programme fiscale, qui forment un tout:

- Imposition comme revenus professionnels des loyers versés à l'indépendant par sa société;

- Révision à la hausse de la taxation forfaitaire de certains avantages de toute nature;

- Taxation à 33 p.c. au lieu de 16,5 p.c. des plus-values consécutives, dans certains cas, de cessations d'activité;

- Prêcompte de 25 p.c. — comme sur les dividendes — sur les intérêts versés aux associés par les sociétés de capitaux.

Et, *last but not least*, cinq mesures frapperont l'indépendant en tant qu'employeur:

- Instauration d'une cotisation de 6 000 francs par an pour les emplois à temps partiel;

— Augmentation des cotisations patronales d'assurance maternité;

— Augmentation des provisions ONSS à partir du quatrième trimestre 1992;

— Augmentation des cotisations patronales sur les primes affectées aux pensions extra-légales;

— Mise à charge du fonds de fermeture d'entreprises d'une partie du financement des indemnités en matière de chômage pour causes économiques.

Certains indépendants se verront donc frappés quatorze fois par la rage taxatoire du gouvernement, sans parler des conséquences résultant pour nombre d'entre eux des modifications apportées à la fiscalité indirecte, à l'épargne pension ou à la fiscalité de l'assurance-vie.

Comme je l'ai déjà dit, la cotisation capitative à charge des employeurs occupant des travailleurs à temps partiel va renvoyer un bon nombre de chômeurs partiels au chômage complet.

A force de matraquer l'industrie pharmaceutique à laquelle on impose pour la troisième année consécutive une taxe de 2 p.c. sur le chiffre d'affaires et à qui l'on impose un blocage du prix des médicaments, vous allez affecter à la baisse les investissements matériels et immatériels, dans la recherche notamment, de ce secteur en Belgique, avec tous les effets négatifs que cela aura sur l'emploi. Le gouvernement a raison de vouloir lutter contre la surconsommation médicale, mais ce n'est pas en imposant une taxe de 2 p.c. sur le chiffre d'affaires des entreprises pharmaceutiques que l'on va réduire cette surconsommation médicale.

De même, en maintenant des prix plus bas que dans les pays voisins pour un certain nombre de produits pharmaceutiques, vous incitez les entreprises à ne plus introduire de nouveaux produits pharmaceutiques sur le marché belge afin d'éviter que les prix belges ne servent ensuite de prix de référence dans d'autres pays. Ceci risque non seulement d'avoir un effet sur l'emploi dans notre pays, mais également de priver pendant un certain temps les malades du bénéfice de nouveaux produits pharmaceutiques. Est-il équitable d'imposer à l'industrie pharmaceutique 40 p.c. des économies dans le secteur des soins de santé alors que les produits pharmaceutiques ne représentent que 16 p.c. du budget des soins de santé?

L'Etat décourage les initiatives personnelles des citoyens pour assurer ou améliorer leur couverture sociale. L'Etat étant de plus en plus démonétisé, il est tout à fait absurde et irresponsable de prendre des mesures qui découragent les initiatives personnelles des citoyens pour assurer leur statut et leur couverture sociale, notamment en termes de pension. Dans le domaine de l'assurance maladie-invalidité et de l'emploi et du travail, trois mesures au moins sont de cette nature — et je ne parlerai pas des mesures qui nous seront soumises sous peu dans le cadre de la loi-programme fiscale:

Primo, les mesures projetées visant à freiner le développement de l'assurance libre complémentaire hospitalisation;

Secundo, la mesure de suppression des indemnités de chômage en cas de reprise des études, que j'ai déjà mentionnée;

Tertio, les mesures à l'encontre du chômage partiel frappant ceux qui veulent échapper au chômage complet en acceptant un travail à temps partiel.

Que conclure? Comme vous, monsieur le ministre, le PRL veut que notre pays soit au rendez-vous européen de 1997 et fasse partie du premier peloton de pays qui adopteront l'écu comme monnaie unique. Rater le train de Maastricht serait une véritable catastrophe pour notre pays. La sanction serait immédiate: augmentation des taux d'intérêts, dévaluation de notre monnaie, surcoûts pour nos exportateurs, coup de frein à la croissance de l'emploi, remise en question de Bruxelles en tant que siège des grandes institutions politiques de la Communauté européenne. Mais nous ne pouvons approuver vos méthodes.

Nous disons clairement non au déséquilibre entre l'augmentation spectaculaire des recettes fiscales et parafiscales et la réduction maigrichonne des dépenses de l'Etat, notamment dans des secteurs où les abus sont manifestes, comme dans l'assurance chômage.

Nous disons également non aux mesures injustes qui frappent les plus faibles: petits pensionnés, petits indépendants, personnes très âgées.

Nous disons encore non à toutes les mesures qui détruiront l'emploi et augmenteront le chômage. Comme le disait si bien M. Peirens dans *La Libre Belgique* du 7 mai dernier, nous pensons aussi que le gouvernement a tendance à oublier l'objectif de l'emploi et qu'il y a un déficit social dans votre programme.

Enfin, nous disons non à toutes vos mesures qui ont pour effet de décourager les initiatives des citoyens pour assurer ou améliorer leur couverture sociale. Ces mesures sont particulièrement irresponsables au vu de l'évolution démographique dans notre pays et des difficultés de l'Etat à nouer les deux bouts.

Monsieur le ministre, vos méthodes et vos mesures minent la confiance du citoyen, découragent l'investissement et la consommation, retardent ainsi la reprise conjoncturelle dont nous avons tant besoin.

Les réflexes d'attente de nos concitoyens et leurs réticences à consommer et à investir, qui vont à l'encontre des recommandations du Groupe des Sept pour la relance de l'économie, sont encore renforcés par le fait qu'ils ont acquis la conviction que votre rage taxatoire n'en était qu'à ses débuts et que le plus dur viendrait encore cet été. C'est pourquoi, aujourd'hui, tous les Belges sont soit fatigués, soit découragés, soit révoltés et résolus à vous rouler, soit le tout à la fois.

La plupart des Belges sont également convaincus que soit vous n'avez ni vision ni projet pour relever de façon efficace et socialement acceptable les grands défis européens, soit — et c'est tout aussi grave — que vous n'avez pas le courage de prendre les mesures qui s'imposent vraiment pour mettre de l'ordre dans la machine de l'Etat en restructurant notamment la fonction publique, en luttant contre les abus dans le chômage et en privatisant une série d'entreprises dont le caractère public n'a plus aucune justification économique et sociale.

Les Belges, monsieur le ministre, sont en tout cas excédés d'être transformés par ce gouvernement en Sisyphe de l'assainissement budgétaire qui ne voient jamais l'autre versant de la montagne, malgré les efforts considérables qui leur sont demandés. Nous les comprenons et nous partageons leur colère. C'est la raison pour laquelle vous ne devez pas compter sur notre groupe pour vous aider à continuer votre politique exécrable en matière budgétaire, économique et sociale. (*Applaudissements.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer De Backer.

De heer De Backer. — Mijnheer de Voorzitter, vandaag vatten wij de bespreking aan van de sociale programmawet. Hoewel zij niet die naam draagt, is dit eigenlijk een volmachtenwet. Precies die schijnheilige werkwijze is gevaarlijk. Men houdt de schijn hoog dat wij hier kunnen discussiëren over een eenvoudige sociale programmawet. In het verleden hebben wij echter nooit een eenvoudige sociale programmawet gekend. Ook in deze wet wordt bijna niets geregeld door de wetgever en wordt veel toevertrouwd aan de Koning. Deze hoge vergadering en weldra ook de Kamer van volksvertegenwoordigers wordt elke zeggingskracht ontnomen. Daartegen wil ik sterk ageren.

Meerdere leden van de PVV-fractie zullen de onderdelen van dit ontwerp van wet in detail bespreken en amendementen indienen. Ik zal mij beperken tot een algemene bespreking.

Mijnheer de minister, deze programmawet bevat een hele resem parafiscale maatregelen in de sector van de sociale zekerheid. U heeft de bijdragen voor de werknemers verhoogd, een aanslag gepleegd op de werkgevers door de verhoging van hun sociale bijdragen en door de invoering van een aantal bijzondere eenmalige bijdragen. U pakt de zelfstandigen hardhandig aan. U heeft hun bijdragen verhoogd en de plafonds opgetrokken. Kortom, u heeft de bijdragen verhoogd en de lasten verschoven. Dat is zowat alles. Structurele maatregelen werden niet genomen, omdat u niet durft te raken aan de drukkingsgroepen die achter u staan. Zij heten trouwens niet voor niets drukkingsgroepen en ik leg hierbij de nadruk op het woord «drukking».

Naar goede traditie brengt deze programmawet een hele reeks wijzigingen aan in bestaande wetten en koninklijke besluiten. Vaak gaat het om technische wijzigingen die in een dergelijke programmawet helemaal niet thuis horen. Zoals de programmawetten van de jongste jaren wordt dit ontwerp van wet een vuilnisbakwet, waarin alles wordt gestopt waaraan een lid van deze regering heeft gedacht of waarop een ambtenaar heeft gewezen. Een echte toekomstgerichte beleidsvisie vinden wij er niet in terug. Ook de vorige regering, die uiteindelijk dezelfde politieke samenstelling heeft gekend, ontbrak het al aan visie en samenhang.

Sinds lang wordt er in België geklaagd over de rechtsonzekerheid. De overheid is een lastige partner om zaken mee te doen, omdat zij aan haar wetten te pas en te onpas een retroactieve werking verleent. Ook nu heeft u van deze techniek veelvuldig gebruik gemaakt. De maatregelen met betrekking tot het statuut van de ziekenfondsen treden in werking op 1 januari 1991, deze in verband met de gezinsbijslagen voor tijdelijke leerkrachten op 1 april 1990 en de bepalingen inzake de controlecommissie voor de medische overconsumptie op 1 december 1990. Is dit niet de voortzetting van het ondoordachte en overhaaste beleid van de vorige jaren? Moet u zo de incompetentie van de vorige regering goedmaken? Is dit uw eerbied voor de burgers, die u voor een dergelijk beleid in november reeds hebben afgestraft? Reageert u zo op hun signaal?

De sociale bijdrage van 1 pct. die u de werknemers oplegt is hiervan een mooi voorbeeldje. Deze maatregel was reeds ingeschreven in artikel 16 van de programmawet van 20 juli 1991. Daarin was het percentage van de bijdrage bepaald op 0,7 pct. Ik vraag mij af waarom uw voorganger deze programmawet nooit heeft uitgevoerd. Heeft u daarom deze bijdrage moeten optrekken tot 1 pct.?

In de programmawet behoudt u de regeling van de derde betaler. Nochtans wordt meer en meer gevraagd dit systeem te beperken omdat het veel misbruiken bevat. Het zet de poorten immers wijd open voor allerlei overtredingen. Hoe gemakkelijk is het niet om op de in te sturen verzamelgetuigschriften enkele codenumers van niet-uitgevoerde verstrekkingen bij te schrijven zonder dat iemand dit merkt. Hoe kunnen het honderdtal beschikbare geneesheren-inspecteurs deze overtredingen opsporen?

Sommige regeringsleden hebben de mond vol van het aanpakken van misbruiken in de fiscaliteit en in de sociale sector. Waarom heeft u deze misbruiken niet aangepakt? Wat heeft u daarvan weerhouden? Speelt ook hier uw achterban een rol?

Dit ontwerp bevat eveneens maatregelen tegen de praktijken van de koppelbazen. Dergelijke maatregelen werden in het verleden reeds genomen en bleken een slag in het water. Ik vind weinig soelaas in de nu voorgestelde maatregelen. Ik vraag mij eigenlijk af of u de misbruiken in de sector wel wenst aan te pakken, en of uw intenties wel oprecht zijn.

Om deze redenen en om de vele andere die hier nog zullen worden toegelicht zal de PVV-fractie tegenstemmen. (*Applaus.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer De Roo.

De heer De Roo. — Mijnheer de Voorzitter, wij hebben de discussie over deze programmawet in een aantal commissies van zeer nabij kunnen volgen. De CVP-fractie heeft steeds actief en dynamisch aan de besprekingen deelgenomen. In de verschillende senaatscommissies is hard en goed gewerkt. Het ontwerp van wet houdende sociale en diverse bepalingen bevatte aanvankelijk 162 artikelen en werd grondig besproken. Ik heb vastgesteld dat in de commissie voor de Sociale Aangelegenheden 41 amendementen werden ingediend op de 90 besproken artikelen. Daarvan werden er 8 aangenomen en 9 artikelen zijn gewijzigd of nieuwe artikelen. Het resultaat is een programmawet met 167 artikelen.

Ik wens van deze gelegenheid gebruik te maken om de rapporteurs en de actieve leden van de diverse commissies te danken voor hun snel en puik werk. De cijfers tonen aan dat er wel degelijk snel en tegelijkertijd ook goed kan worden gewerkt in het Parlement en meer in het bijzonder in de Senaat, die niet onmondig is. Wat dringend is moet worden gedaan.

Een aantal maatregelen van deze programmawet voorgesteld gaan terug tot het begrotingsconclaf van vorige zomer. De val van de regering en de daaropvolgende verkiezingen hebben ertoe geleid dat vele dringende zaken werden uitgesteld. De budgettaire situatie is inmiddels niet veel verbeterd. Dit is te wijten aan de economische vertraging en aan de aanzienlijke stijging van de werkloosheid. Snel en krachtig optreden was en is nodig. De regering voldoet thans aan deze eis en zij kan hiervoor ten volle op de steun van onze fractie rekenen.

Door het uitblijven van een economische heropleving werd reeds in het begin van 1992 duidelijk dat het stelsel van de sociale zekerheid met een enorme uitdaging zou worden geconfronteerd. Fundamentele maatregelen moesten worden getroffen om het fundament van de sociale zekerheid, dat van levensbelang is voor de bestaanszekerheid van honderdduizenden burgers in ons land, in stand te houden. Bij haar aantreden verklaarde de regering uitdrukkelijk dat het tekort voor 1992 moet worden weggewerkt. De hiertoe noodzakelijke inspanningen zouden op een selectieve wijze — dus niet lineair, maar rechtvaardig — worden gespreid. De omvang van de te leveren inspanningen werd geraamd op 52 miljard, hierbij kon 10 miljard worden geput uit de maatregelen die reeds door de vorige regering werden opgenomen in de ontwerp-begroting van 1992, ingediend in september van vorig jaar.

Er wordt veel gesproken over het evenwicht. Wij vinden dat de voorgestelde maatregelen in vele opzichten evenwichtig zijn en dat in elk geval inspanningen zijn geleverd. Het pakket van maatregelen bevat zowel nieuwe lasten als besparingen. Voor 1992 bevat het ontwerp ongeveer 20 miljard aan bijkomende ontvangsten en voor 27 miljard aan besparingen. Het is dus een fabel te beweren dat tussen ontvangsten en besparingen geen evenwicht zou bestaan.

Er is nog een andere fabel, die de Vlaamse liberalen met liefde koesteren, de fabel dat besparingsmaatregelen gelijk staan met het afslanken van de Staat, waarbij niemand enige hinder zou ondervinden. Men durft zelfs beweren dat maatregelen aan de kant van de ontvangsten enkel worden genomen uit gemakzucht en in feite uitsluitend bedoeld zijn om de burger en de bedrijven te treffen of zelfs te pesten. Hierbij wordt vergeten dat twee derden van de uitgaven van de Staat en van de sociale zekerheid rechtstreeks ten goede komen aan burgers onder de vorm van inkomens: lonen, pensioenen en allerhande uitkeringen. Het is dus een illusie te denken dat besparingen het inkomen van de burgers niet zouden aantasten.

Wat is nu voor de burgers het verschil tussen de verhoging van het remgeld, dat elke zieke — rijk of arm — op dezelfde manier treft en een verhoging van de sociale bijdragen die immers worden betaald volgens draagkracht, aangezien ze procentueel volgens het inkomen worden geheven. Bij dit alles mogen wij niet uit het oog verliezen wat uiteindelijk het meest rechtvaardig is. Wij zijn bereid bij de discussie op dit aspect verder in te gaan. Deze discussie werd trouwens ook in de commissies gevoerd.

De kritiek op de zogenaamde structuren is onterecht. Geregeld horen wij kritiek op de ziekenfondsen en op andere organismen die in het kader van de sociale zekerheid een zeer belangrijke rol spelen. Wij zijn deze discussie in de commissie voor de Sociale Zaken niet uit de weg gegaan.

Sinds het begin van de jaren 80 waren de ziekenfondsen meermaals het voorwerp van kritiek. Het kwam tot rechtszaken, er werden arresten geveld, maar er waren ook vrijspraken. Indien de ziekenfondsen hun taak op het gebied van beheer en uitvoering van de verplichte ziekteverzekering niet naar behoren vervullen, moeten zij hiervoor worden terechtgewezen door de bevoegde overheid. Ik stel echter vast dat de Belgische ziekenfondsen in vergelijking met andere landen op een zeer efficiënte wijze instaan voor de verplichte ziekte- en invaliditeitsverzekering. Op het vlak van dienstverlening en respect voor de privacy van zieken, en burgers in het algemeen, worden zeer weinig negatieve reacties genoteerd. Het gaat om de dienstbaarheid aan de burgers in alle steden, gemeenten en dorpen van ons land. Hiervoor is er veel menselijke inzet, los van elke bureaucratie.

De heer Valkeniers. — Maar het gaat ook om heel veel macht.

De heer De Roo. — Zowel op administratief als op medisch vlak worden dagelijks tienduizenden dossiers door de ziekenfondsen behandeld. De Christelijke Mutualiteit bijvoorbeeld behandelt elke dag gemiddeld 125 000 dossiers en heeft ongeveer 20 000 contacten per dag. Zowel op administratief als op medisch vlak leveren ze een bijdrage in de uitbetaling van de kosten van medische verzorging en invaliditeitsuitkeringen. Hun ervaring met deze ingewikkelde materie en een gezonde onderlinge concurrentie maken het de ziekenfondsen mogelijk een efficiënte dienstverlening te waarborgen. Hun essentiële opdracht is te zorgen voor technische en sociale begeleiding en ondersteuning.

Bij het horen van de enorme kritiek op de structuren vragen wij ons af of men dit alles misschien wil toevertrouwen aan de Staat. Wil men vanuit onverwachte hoek de sociale zekerheid misschien etatiseren? Het opblazen van de huidige structuren zou een miskenning betekenen van de sociale realiteit en van de geschiedenis van het voorbeeldige sociale systeem dat sinds de Tweede Wereldoorlog geleidelijk werd opgebouwd.

Het is mijns inziens aangewezen de ziekenfondsen aan te moedigen en ze aan te zetten tot een goed beheer door hen meer financiële verantwoordelijkheid te geven, ook wanneer er tekorten zijn. Zij moeten niet alleen verantwoordelijk zijn voor de financiële middelen van de overheid, maar ook voor een goed beheer en duidelijke rekeningen, wat overigens in de wet-Leburton is opgenomen, maar ook vandaag nog te weinig in concreto wordt toegepast.

De CVP-fractie is dus tegen onverantwoordelijkheid. Gelet op de democratische uitdagingen in een sociaal Europa kunnen de burgers door hun vrije aansluiting bij een ziekenfonds de solidariteitsgedachte met verantwoordelijkheidszin een nieuwe gestalte geven. De kritiek van de liberalen op dit vlak is dus volkomen ongeloofwaardig. Hun inbreng in de besprekingen is niet alleen beperkt gebleven, in hun zogenaamde alternatieve voorstellen hebben zij ook niet zelden hun aard verraden.

Wat anders te denken van het concrete voorstel van de Vlaamse liberalen om te besparen op de uitgaven van de ziekteverzekering voor de WIGW's, of hun steun aan het voorstel om de omzetbelasting op de farmaceutische industrie te vervangen door een louter lineaire vermindering van de ziekte- en invaliditeitsterugbetalingen met 5 pct.

In het formuleren van hun kritiek weten ze vaak niet op welke voet te dansen. Wij begrijpen dat, het is principiële oppositie en afbraak. Ze spreken heel graag over de burger om louter electorale redenen, maar ze begrijpen niet dat wij in een ingewikkelde maatschappij leven. Sinds de Middeleeuwen hebben de mensen gezocht naar contact met elkaar, zij hebben zich verenigd en hebben zich aaneengesloten tot grote, belangrijke verenigingen.

Wanneer er besparingen worden voorgesteld, dan zijn ze te drastisch. Wanneer nieuwe sociale uitgaven worden voorgesteld, dan kan het soms niet genoeg zijn; ik denk hierbij aan hun commentaar op de recente voorstellen van de regering in verband met de kansarmoede.

Wij weten dat er volgende zaterdag een zogenaamde manifestatie is tegen de regering, tegen de structuren en voor de burger. Wij zijn gerust, want wij zijn ervan overtuigd dat het tegenstrijdige karakter van talrijke uitspraken en de liberale, weinig sociale, houding uit het verleden ook de burger niet ontgaat.

Wegens de budgettaire situatie, het is al aangestipt, moest alles snel gaan, ook de behandeling van deze sociale programmawet. Dit blijft niet altijd zonder gevolgen.

Zo wordt in heel wat gevallen verwezen naar de Koning. Dit heeft niet enkel te maken met de snelheid van besluitvorming, maar ook met de techniciteit van de dossiers, wat niet per se een slechte wetgevingstechniek hoeft te zijn, op voorwaarde dat men dit kader in het overlegmodel dat uiteindelijk in onze maatschappij tot stand is gekomen.

Mijnheer de minister, de CVP-fractie heeft aangestuurd op het inbouwen van amendementen in de sociale programmawet, waarbij de mogelijkheid wordt geboden in te grijpen wanneer het zou mislopen. Dit moet evenwel gebeuren met alle respect voor het overleg, het sluiten van akkoorden tussen de verschillende partners, zowel in de ziekteverzekering als in de hele sociale zekerheid.

In de gegeven omstandigheden is het wel belangrijk dat optimaal gebruik wordt gemaakt van de bestaande overlegstructuren. Specifiek in de sector van de sociale zekerheid betekent dit dat de uitvoeringsbesluiten slechts kunnen worden genomen na en in overleg met de sociale partners, wat onder meer inhoudt dat het paritair beheer terug wordt gevaloriseerd.

Aan de hand van een voorbeeld wil ik aantonen dat men rekening moet houden met de financiers van het stelsel. Inzake de pensioenregeling is het bijvoorbeeld momenteel zo dat in de algemene regeling van de pensioenen van de werknemers de overheid nog instaat voor amper 11 pct. van de inkomsten. Dat wil zeggen dat de andere inkomsten betaald worden door werkgeversbijdragen en werknemersbijdragen. Het lijkt mij dan ook logisch dat het overleg ten volle wordt uitgebouwd en dat rekening wordt gehouden met alle factoren.

In een aantal gevallen blijft ook na de toelichting het precieze budgettaire effect niet voldoende duidelijk. Bij de voorstellen die naar aanleiding van de begroting 1993 zullen worden ingediend, zullen geen vaagheden meer worden toegestaan.

Bij nieuwe ontwerpen zal ook strenger worden toegezien op de regel dat niet-budgettaire artikelen niet thuishoren in een begrotingswet. Zal de regering met deze opmerking rekening houden? Indien niet, dan zal zij voor verrassingen staan.

Tijdens de bespreking heeft de minister van Sociale Aangelegenheden te kennen gegeven dat hij verkies het probleem van de gelijke behandeling van de onderscheiden Gewesten van ons land te benaderen vanuit de invalshoek van de gelijkheid tussen personen, veeleer dan naar theoretische evenwichten te streven, bijvoorbeeld in het gebruik van gezondheidszorgen.

De grondslag van de sociale zekerheid is gestoeld op de solidariteit tussen de personen. Wij aanvaarden dit en zullen dit principe blijven verdedigen, vooral als het gaat om vervangingsinkomens. Wij kunnen niet voldoende onderstrepen dat wij dit slechts aanvaarden onder de uitdrukkelijke voorwaarde dat in een nationaal stelsel van sociale zekerheid en gezondheidszorgen, gefinancierd via nationale solidariteit, dezelfde regels en normen in alle delen van ons land op dezelfde wijze moeten worden toegepast.

De regering moet hierover waken, en wat verkeerd is gelopen — zoals trouwens is vermeld in het regeerakkoord — moet weggewerkt. Anders is een discussie over de federalisering onvermijdelijk. De CVP-fractie schrijft voor zulke discussie in ieder geval niet terug.

De CVP-fractie steunt de regering omdat ze de wil en de moed heeft haar verantwoordelijkheid op zich te nemen, ook op het sociale vlak. Indien geen maatregelen worden genomen met betrekking tot, zowel de inkomsten als de uitgaven, dan zal de sociale zekerheid worden aangetast.

Wij wensen evenwichtige maatregelen om het mogelijke gevaar van financiële ontsporing tegen te gaan. De problemen in verband met het stelsel van de werknemerspensioenen en het sociaal statuut van de zelfstandigen kunnen worden weggewerkt. De essentiële beginselen van de sociale zekerheid voor werknemers, ambtenaren en zelfstandigen komen niet in het gedrang.

Wij vragen de regering uitdrukkelijk om, met het oog op de begroting 1993, werk te maken van een aantal fundamentele opdrachten, zodat de sociale zekerheid ook in de toekomst operationeel kan blijven. Hierbij moet rekening worden gehouden met de demografische evolutie die onafwendbaar is. Wij denken aan een herschikking van de sociale zekerheidsbijdragen, zodat een einde kan worden gemaakt aan de overheveling van miljarden van de ene sector naar de andere.

Ten tweede zijn wij voorstander van financiële verantwoordelijkheid voor de betrokken partners in het geheel en in de deelsectoren van de sociale zekerheid, zodat men klare rekeningen kan voorleggen, die uiteraard door de overheid moeten worden gecontroleerd.

Ten derde wensen wij een beleid met volwaardige aandacht voor gezinnen met kinderen. Wij willen een echt gezinsbeleid.

Ten vierde kan men de uitdaging van de demografische evolutie en de veroudering van de bevolking niet zomaar naast zich leggen. Wij zullen er rekening mee moeten houden dat de veroudering van de bevolking meer uitgaven zal vergen in de komende jaren. De beslissingen en de voorbereidingen ter zake moeten nu reeds worden getroffen. Onze fractie zal daarop aansturen en wetgevend initiatieven nemen.

Ten vijfde waarschuwen wij voor een te grote greep van de Staat op de sociale-markteconomie en op de sector van de gezondheidszorg. Wij wensen een beleid dat ten volle respect opbrengt voor het overleg in die sector en voor de verantwoordelijkheidszin van de betrokkenen.

Tenslotte gaan wij de discussie over de werkloosheidsverzekering, die aan herdenking toe is, niet uit de weg. Er moet een evenwichtig systeem worden gevonden. Die discussie moet uiteraard worden gekoppeld aan een debat over een begeleidingsplan voor werklozen en zal tot stand moeten komen in overleg met de Gemeenschappen en de Gewesten.

Tot daar, mijnheer de Voorzitter, enkele fundamentele bedenkingen van onze fractie bij het ontwerp van programmawet. Wij zullen het ontwerp goedkeuren. Wij hebben er immers ten volle aan meegewerkt en hebben er ook een aantal correcties in kunnen aanbrengen. Wij danken de minister van Sociale Zaken voor het open gesprek in de commissie voor de Sociale Aangelegenheden en in de andere commissies. (*Applaus.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Valkeniers.

De heer Valkeniers. — Mijnheer de Voorzitter, ik hoor de heer De Roo graag verklaren dat er maatregelen moeten worden getroffen, omdat de sociale zekerheid bedreigd is. Wat ik echter van hem niet verneem, is hoe het zover gekomen is. De moeilijkheden waarmee wij vandaag te kampen hebben, zijn aan niets anders te wijten dan aan een gebrek aan beleidsvisie en aan het niet-nemen van de nodige maatregelen op het gepaste ogenblik. Ik zal u niet onmiddellijk beschuldigen, mijnheer de minister, u bent in die functie pas aangetreden. Uw voorganger uit uw partij en uw voorgangers uit de partij van de heer De Roo hebben echter zonder de minste twijfel gefaald en heel wat verkeerde beslissingen genomen.

Toen ik vijftien jaar geleden op de tribune van de Kamer verklaarde dat er maatregelen moesten worden genomen om het aantal verzorgingsverstrekkers, zowel geneesheren als paramedici, af te remmen, werd ik uitgemaakt voor reactionair, demagoog, antidemocraat en tegenstander van de democratisering van het onderwijs. Geen naam was lief genoeg. Op een zeker ogenblik beweerde de heer Ramaekers, toen minister van Onderwijs, bijgestaan door de huidige voorzitter van de Vlaamse Raad, de heer Vanvelthoven, en de heer Hancké, fractievoorzitter van de SP in de Vlaamse Raad, zelfs, dat er nooit genoeg geneesheren op de markt konden komen. Het ogenblik zou immers komen dat zij ons zouden smeken om te worden «genationaliseerd».

Ik dank hen want vandaag zijn er inderdaad veel te veel geneesheren en zorgenverstrekkers die graag zouden worden genationaliseerd. Er is echter geen geld. Zij hebben een puinhoop achter gelaten en heel wat miserie geschapen bij vele artsen en zorgenverstrekkers. De cijfers die het Verbond van Belgische Omnipractici deze week heeft gepubliceerd liegen er niet om. Van 1975 tot 1987 is het inkomen van de gemiddelde Belgische burger gestegen van 100 naar 210 en van de gemiddelde arts van 100 naar 123. Het inkomen van de burger is verdubbeld, dat van de artsen is slechts met 25 pct. toegenomen. Men denkt momenteel echter nog steeds dat er van de artsen meer inspanningen moeten worden gevraagd en dat de stommiteiten die door de politici zijn begaan, door hen moeten worden rechtgezet.

Mijnheer de minister, een van uw voorgangers, de huidige Premier, de heer Dehaene, meende enkele jaren geleden dat er te veel kleine ziekenhuizen waren en dat die moesten worden gesloten. Hij was voorstander van de fusie van kleine ziekenhuizen om te komen tot eenheden van ten minste 150, bij voorkeur 250 tot 300 bedden. Heel wat kleine ziekenhuizen werden gesloten. Dat heeft wat betreft de hospitalisatie geen vermindering van de ziekenhuisuitgaven tot gevolg gehad. Er worden inderdaad minder men-

sen gehospitaliseerd en de duur van de hospitalisatie is vermindert, maar men mag niet vergeten dat de rust- en verzorgingshuizen werden ingevoerd. Ondanks de zogenaamde kostenbesparende maatregelen, zijn de uitgaven voor hospitalisatie meer gestegen dan de normale staatsuitgaven en de uitgaven van het RIZIV in eenzelfde periode. Het is dus een negatieve operatie geweest.

Momenteel hebben vele van die gefusioneerde ziekenhuizen plannen om te bouwen, om mastodonten van ziekenhuizen op te trekken. Dat zal een massa nieuwe investeringen tot gevolg hebben. Deze ziekenhuizen zullen immers met de allerlaatste nieuwe technische snufjes worden uitgerust. Om deze snufjes af te betalen zal men verplicht zijn alle patiënten langs de machines te laten passeren. Dat betekent opnieuw een extra uitgave in de sector van de ziekenhuizen.

Mijnheer de minister, de kleine ziekenhuizen hadden een functie. Ik beweer vandaag nog steeds dat ze hadden moeten blijven bestaan. Er werden lichtere gevallen verzorgd, chronische patiënten, oudere zieken of kankerpatiënten die thuis niet meer konden worden verpleegd. In die ziekenhuizen werden geen overdreven technische onderzoeken verricht. Zij beschikten immers niet over de meest moderne technische apparatuur. Zij waren zich ook bewust van de bescheidenheid van hun rol. De plaatselijke bevolking werd met liefde en zorg opgevangen door het verplegend personeel. Die liefde en die zorg waren voor de zieken soms meer waard dan alle mogelijke technische onderzoeken. Toch heeft men gemeend te moeten toegeven aan de lobby van het VVI en andere grote machthebbers in de sector.

De heer Mouton, ondervoorzitter, treedt als voorzitter op

Men heeft de kleine ziekenhuizen van de kaart geveegd om grote entiteiten te verwezenlijken. Het gevolg is meer kosten voor hospitalisatie en meer kosten voor technische prestaties. Het is dus een negatieve operatie geweest, een beleidsfout van de toenmalige minister. Spijtig genoeg is de Eerste minister hier momenteel niet aanwezig anders zou ik mij persoonlijk tot hem richten.

Dan werden de RVT's ingevoerd. Men moest immers een alternatief vinden voor de leegstaande hospitalen.

Mijnheer de minister, ik heb de toenmalige minister van Sociale Zaken ervoor gewaarschuwd dat hij een fout zou begaan wanneer hij 15 000 RVT-bedden zou oprichten, omdat er toen reeds nood was aan 40 000 bedden. Er zou immers van in het begin een discriminatie zijn want niet iedereen die ervoor in aanmerking kwam, zou kunnen worden opgenomen in een RVT-bed. Is het wel verstandig de sociale zekerheid te laten opdraaien voor de sector van de bejaarden? Is het wel verstandig voor die sector een forfaitaire subsidie uit te trekken?

Mijnheer de minister, u kunt toch niet iedereen helpen en de lobby van Caritas Catholica zal wel eisen dat de 40 000 mensen hetzelfde bedrag krijgen, wat tenslotte ook rechtvaardig zou zijn.

Destijds heb ik hiervoor al gewaarschuwd, maar men heeft niet willen luisteren. Men wist het allemaal beter. Ik heb toen gezegd dat het gevaarlijk was een subsidie per hoofd toe te kennen en dat het veel beter was een globaal bedrag uit te trekken en het op een rechtmatige manier te verdelen. Ik heb toen ook voorspeld dat de subsidiëring per capita een put van 10 miljard zou opleveren. Mijn woorden zullen overigens nog terug te vinden zijn in de *Parlementaire Handelingen*. Wel, wat zien wij vijf jaar later? Het is geen put van 10 miljard geworden, maar van 11,5 miljard. Die zal misschien nog groter worden, want in de sector is men allesbehalve tevreden.

Mijnheer de minister, het is dus duidelijk dat destijds een verkeerde beslissing werd genomen. Dit heeft geleid tot de moeilijkheden waarmee de sociale zekerheid vandaag te kampen heeft, zoals ook de heer De Roo heeft gezegd.

Nadat de vorige regering erin geslaagd was gedurende enkele jaren de administratiekosten van de ziekenfondsen in toom te houden, zien wij nu dat deze regering zonder reden, zonder dat iemand het vraagt, een cadeau doet van verschillende miljarden voor de administratie van de ziekenfondsen. De ziekenfondsen hadden nochtans geen miljardentekort, terwijl daarentegen de ziekenhuizen wel kampen met een tekort van 50 miljard.

Mijnheer de minister, ik zou u graag horen zeggen waarom dit cadeau aan de ziekenfondsen moest worden gedaan. Met de besparing die u hier had kunnen realiseren, had u de beloften aan de verpleegkundigen en niet-verpleegkundigen van de ziekenhuissector kunnen waarmaken. Een vergissing van formaat dus. De uitleg dat de beslissing reeds was genomen door de vorige regering gaat niet op, want niemand verplichtte u de genomen beslissing uit te voeren.

Jaren geleden reeds werd gewaarschuwd dat de uitgaven voor klinische biologie en radiologie moeilijk in toom zouden kunnen worden gehouden. Er werd toen ook gewezen op eenieders verantwoordelijkheid ter zake. Dat heeft echter weinig opgeleefd. In plaats van remgeld in te voeren, hoe bescheiden ook, heeft men jarenlang al die technische prestaties vrijwel gratis verleend aan heel de bevolking met als gevolg misbruiken niet alleen van de patiënten, maar ook van de geneesheren. Men was beter teruggekeerd tot de vroegere methode. Toen ik huisarts was in de periode 1958-1964, moest een huisarts of specialist een klinisch of radiologisch onderzoek verantwoorden. Een geneesheer-adviseur van de mutualiteit moest dat dan goedkeuren en aan de patiënt werd gezegd hoeveel hijzelf zou bijdragen. Dit betekent dat ook een geneesheer de prijs van zo'n onderzoek kende. Vandaag weten vele geneesheren op verre na niet hoeveel een onderzoek kost. Zij schrijven als het ware blanco cheques uit ten laste van de Schatkist.

Voor de sector van de biologie is er maar één oplossing, dat is de invoering van het remgeld, waardoor iedere partner zich opnieuw bewust wordt van de kostprijs van de technische prestaties. Hospitalen die overdrijven moeten door speciaal daartoe opgeleide controleartsen tot de orde worden geroepen. Het enveloppesysteem werkt niet, integendeel, het belooft degenen die in het verleden hebben geprofiteerd en aan overconsumptie hebben gedaan. Hospitalen die zuinig tewerk gingen en hun onderzoeken wetenschappelijk hebben bepaald, zijn er het slachtoffer van. De lineaire besparingen waarop men altijd terugvalt, houden immers alleen rekening met het verleden en in plaats van te straffen belonen zij degenen die in het verleden hebben gezondigd.

De overconsumptie situeert zich vooral in Wallonië en Brussel, wat het voor de minister zeker niet gemakkelijk maakt. Precies daarom wil ik graag van hem vernemen op welke manier hij de discriminatie tussen de drie landstrekken gaat wegwerken, een discriminatie waaraan zijn voorganger in drie jaar een zeer bescheiden verbetering van amper 15 pct. heeft aangebracht.

Er moet zeker niet worden toegegeven aan sommige groepen in Vlaanderen die meer geld voor radiologie en biologie vragen. In Vlaanderen wordt al genoeg hiervoor uitgegeven, in Wallonië en Brussel te veel. Daar kan worden bespaard, maar dan moet men de moed opbrengen om erin te snijden, om tegen het eigen electoraat in te gaan. Bepaalde zuilen die in deze sector al jaren gouden zaken doen, en er veel macht hebben die ze kost wat kost willen behouden, werden in het verleden altijd ontzien. Vandaag blijft de regering door gebrek aan moed en door gebrek aan visie diezelfde verkeerde politiek voortzetten.

Er is ook een gebrek aan moed om aan de burger te vragen zelf zijn verantwoordelijkheid op zich te nemen en zelf met zijn huisarts overeen te komen wat nodig en wat overbodig is.

Dan komen wij bij de ziekenhuizen. Het is jammer dat Eerste minister Dehaene niet aanwezig is, want met hem heb ik hierover een eitje te pellen. Op 6 maart 1985 hadden wij een discussie over het ontwerp van wet houdende organieke bepalingen en aanvullingen op de wet van 23 december 1963 betreffende het statuut en het beheer van de ziekenhuizen. Die wet is gekend als de ziekenhuiswet en de wet over het statuut van de ziekenhuisgeneesheer. Bij de uitvoerige discussie daarover in de Senaat heeft de huidige Premier heel wat beloften gedaan.

Artikel 140 van die wet bepaalt dat een percentage van de erelonen van de artsen moet worden gebruikt om bepaalde medische activiteiten in stand te houden. Hij beloofde de uitvoeringsbesluiten daarvan uit te vaardigen en duidelijk te omschrijven wat daarvan kon worden afgehouden en wat niet. Om de voortdurende afhouding door de ziekenhuizen van een zeker percentage op de technische prestaties van hun artsen tegen te gaan, wat tot misbruiken en bedrog leidt, heeft minister Dehaene toen beloofd

alleszins na te kijken wat kon worden gedaan om een zuiver ereloon in te voeren om te beletten dat hospitalen een dergelijke afhouding nog zouden eisen en dat zij hun geneesheren onder druk zetten om meer prestaties te leveren.

Dat dergelijke toestanden bestaan, heb ik toen bewezen met het voorbeeld van een Brussels ziekenhuis dat zijn artsen belooft en bevordert naargelang zij meer prestaties aanvragen.

Minister Dehaene had dus bepaalde beloften gedaan. Men heeft zich toen verdedigd met te zeggen dat de ziekenhuiswet diende om de artsen te integreren in het ziekenhuisgebeuren en om ze verantwoordelijkheid te doen nemen. Ik heb daarop geantwoord, ik steek dat niet onder stoelen of banken, dat deze wet alleen diende om in de zakken van de artsen te zitten. Dat staat ook zo opgetekend in de *Parlementaire Handelingen*. Het is gebleken dat mijn versie de juiste was en dat de zogeheten integratie in het ziekenhuisgebeuren alleen maar *window-dressing* was, het vergulden van de pil.

Wat hebben wij zien gebeuren? Minister Dehaene verkrijgt dat zijn ontwerp wordt goedgekeurd met 10 stemmen, bij 5 onthoudingen. Niemand stemt tegen want men heeft geloof in het woord van de minister. Het ontwerp gaat dan naar de Kamer en het VVI begint tegen te wringen. Het is van oordeel dat er iets mis is met artikel 140, paragrafen 3 en 4, dat de ziekenhuisbeheerders niet genoeg macht hebben, enzovoort.

Minister Dehaene voelt tegenwind en op 6 mei 1986 verschijnt er een koninklijk besluit. Men loopt, met andere woorden, weg van de Kamer en men komt met een koninklijk besluit voor de dag waarin wordt toegegeven aan het lobbyen van het VVI. De tekst van artikel 140, inmiddels artikel 40 geworden, is zo vaag dat men er alle kanten mee uit kan. Ik schrik er niet voor terug te zeggen dat de heer Dehaene, toenmalig minister van Sociale Zaken, de senaatscommissie heeft bedrogen. Hij had een stemming uitgelokt op basis van een aantal verklaringen die hij nadien niet hard heeft gemaakt.

Vandaag stellen wij vast dat de ziekenhuizen, op basis van dit fameuze artikel, alle deficits afwentelen op de centrale inning van de erelonen. Ik herhaal dat de inspraak van de dokters vrijwel nihil is. Zelfs de studie-Andersen, die door de vorige minister van Sociale Zaken werd aangevraagd, vermeldt duidelijk dat de relatie tussen de beheerders en de geneesheren in de meeste ziekenhuizen zeer onduidelijk is. Dit is dus geen fantasie van mij, het is de realiteit.

Nu probeert men de tekorten te doen betalen door de artsen. Wij hebben vroeger reeds de « farce » gehad met de OCMW-ziekenhuizen. Men meende dat de deficits moesten worden gedragen door de omliggende gemeenten. Ik heb minister De Saeger toen gewaarschuwd voor die zogenaamde oplossing. Het is niet goed iemand te doen betalen die weinig of geen inspraak heeft, want dat leidt tot misbruiken. Ik had voorspeld dat er binnen de vijf jaar een deficit van 10 miljard zou zijn. Toen het deficit 8 miljard bedroeg, is men onder druk van de gemeenten verplicht geweest dit systeem geleidelijk te verlaten en sinds vorig jaar bestaat het niet meer.

Mijnheer de minister, u hebt een duidelijk voorbeeld gehad van hoe het niet moet. U hebt gezien hoe het afwentelen van de tekorten in de sector van de openbare ziekenhuizen op een andere overheid die ter zake te weinig inspraak had, misbruiken heeft doen ontstaan. Nu wil u de tekorten van de ziekenhuizen laten betalen door de geneesheren, die reeds zoveel hebben ingeleverd. Ik beschik slechts over cijfers tot 1987. Nadien hebben ze nog meer moeten inleveren omdat er zoveel zijn bijgekomen en omdat de onkosten van de hospitalen, die op de geneesheren worden verhaald, sterk zijn toegenomen. Precies dan beslist men dat ze nog meer moeten inleveren.

De wet voorziet in een zekere samenspraak. Het rapport-Andersen zegt evenwel dat de samenspraak zeer vaag en onduidelijk is. Meer nog, de wet bepaalt niet op welke manier de afhoudingen moeten gebeuren. Er wordt niet aangegeven wie moet betalen, hoeveel moet worden betaald en of de afhoudingen lineair zullen worden berekend. Ook in dat opzicht heeft men de artsen bedrogen aangezien minister Dehaene heeft gezegd dat, om volledig stemrecht te hebben in de medische raad van een ziekenhuis, men al zijn activiteiten in dat ziekenhuis moet uitvoeren. De

anderen krijgen slechts een halve stem of zelfs geen stem indien het grootste deel van hun activiteit in een ander ziekenhuis ligt. De artsen die zich in een bepaald ziekenhuis hebben geïntegreerd, zien vandaag dat zij worden beloond met een extra afhouding van hun ereloon. De pers noemde het een « confiscatie » van de erelonen, en dat is het inderdaad.

Mijnheer de minister, na de « farce » van de OCMW-ziekenhuizen, zien wij in uw programmawet dat nu ook een deel van de wedden van het verplegend personeel mogen worden afgehouden van de erelonen. Vorig jaar werd een akkoord gesloten met de « witte woede ». Er werd een loonsverhoging van 2 pct. beloofd. Deze zou worden gecupereerd via een verhoging van het remgeld per ligdag, de rest zou door de directies worden bijgepast. Men wist nochtans dat de directies op dat ogenblik reeds voor tientallen miljarden aan schulden hadden. Voor de verhoging van 1 pct. werd door uw voorganger, de heer Busquin, geen reserve aangelegd. Zij werd zelfs niet in de begroting opgenomen. U beschikt dus niet over middelen om die 1 pct. te betalen en nu wil u het resterende gedeelte ten laste laten vallen van de artsen.

Mijnheer de minister, het gevolg van dit alles laat zich raden. Er zullen onenigheden ontstaan tussen de directie en de dokters omtrent de te betalen bedragen. De geneesheren hebben hierbij geen inspraak aangezien zij zelfs niet het recht hebben — dat was uw antwoord op een parlementaire vraag — om een eigen boekhouder aan te stellen om hen bij te staan bij het doorlichten van de begroting. Vervolgens zal er ook ruzie zijn tussen de geneesheren onderling om te bepalen wat het bedrag zal zijn van hun bijdrage. Er zal nog een ander soort van ruzie ontstaan, die door u gecreëerd is: de ruzie tussen de verplegenden en de niet-verzorgenden, enerzijds, en de geneesheren, anderzijds. Men weet vooraf wat de gevolgen hiervan zullen zijn. Er zullen elk jaar nieuwe CAO's worden gesloten om de wedden van het verplegend personeel te verhogen. Uiteindelijk zullen de geneesheren hiervan echter het slachtoffer zijn, aangezien zij telkens meer zullen moeten inleveren.

Vandaag stellen wij vast dat niet alleen de fiscus en de sociale zekerheid voor een herverdeling van de inkomens zorgen, maar dat deze herverdeling ook wordt tot stand gebracht door de ziekenhuiswet. Wij hebben thans te maken met een nieuwe stijl, gelijkaardig aan de stijl die achter het vroegere IJzeren Gordijn werd toegepast. Op een ogenblik dat in de vroegere Oostbloklanden de genationaliseerde geneeskunde wordt afgeschaft en vervangen door een vrije geneeskunde, evolueren wij in de tegengestelde richting.

Indien wij rust hebben gekend in de sector van de volksgezondheid, was het dank zij het overlegmodel artsen-ziekenfondsen-overheid. Weliswaar ging ik niet altijd akkoord met de bepalingen van dit overlegmodel; men sprak zelfs van een monsterverbond. Ik geef toe dat er misstappen zijn begaan. Op dat ogenblik had de regering echter moeten optreden, niet vandaag.

De programmawet bepaalt dat de minister nieuwe enveloppes kan invoeren voor bepaalde takken van de geneeskunde in het ziekenhuis. Er wordt nochtans nergens beschreven welke betalingsmodaliteiten voor de geneesheren zullen worden toegepast. Er wordt wel gepreciseerd dat de minister bepaalde nomenclatuurnummers kan wijzigen, wat ook kan worden aanzien als een inbreuk.

Wij moeten vaststellen dat de vrijheid van geneeskunde niet meer wordt gewaarborgd en dat er een nationalisering van de geneeskunde aan de gang is.

Mijnheer de minister, ik daag u uit om mijn uiteenzettingen inzake sociale zekerheid en volksgezondheid van de voorbije achttien jaar te lezen. U zal merken dat ik meer dan eens en meer dan u lief is, de gebeurtenissen heb voorspeld. Dit is het begin van een nieuw débacle, van nieuwe ruzies. Indien u hetzelfde zou doen in de industriële sector, bij een of andere grote multinational, dan kan ik u garanderen dat de vakbonden het niet zouden aanvaarden en tot grote stakingen zouden oproepen. Ik kan u trouwens niet waarborgen dat er nu geen stakingen komen. Dit is inderdaad een ingrijpen in de sector zonder voorgaande.

Voor huisartsen spreekt men over een numerus clausus, nu het kalf verdronken is. Zal men een ingangsexamen organiseren vóór men aan de studies begint of zal het gaan om een examen ná het eerste jaar? Ik ben natuurlijk voorstander van een ingangsexamen en niet van het vooraf vaststellen van een maximum aantal eerstejaarsstudenten. Ik heb liever een natuurlijke selectie zoals bij de burgerlijk ingenieurs. Men moet echter de moed hebben een dergelijke maatregel te nemen.

De kinesitherapeuten verwijten u vandaag dat u uw woord niet hebt gehouden, mijnheer de minister. Vorig jaar werd een conventie met de ziekenfondsen getekend en de kinesitherapeuten hebben zich daaraan gehouden. Zij bleven zelfs 5 pct. onder wat was overeengekomen. In de plaats van opnieuw aan tafel te gaan zitten om de conventie opnieuw te bekijken en te onderzoeken hoe de rechtmatige 5 pct. kan worden verkregen, wordt die 5 pct. ook ingepalmd en voor andere zaken gebruikt.

Het vertrouwen van de sector in de regering is zoek, omdat iedereen heeft gezien hoe in het verleden flater na flater werd begaan.

Mijnheer de minister, wanneer men deel gaat uitmaken van een regering, wordt men in een bepaalde materie gedompeld. Of men deze kent of niet, doet niet ter zake en dat is jammer. Men krijgt dan een kabinet en natuurlijk moeten precies de kabinetsmedewerkers het beleid bepalen. Kennen zij de zaken en hebben zij een goede visie, dan hebt u geluk. Prediken ze echter een marxistische visie, worden zij onder druk gezet door bepaalde belangengroepen en volgt u hen, dan hebt u tegenslag. Jammer genoeg hebben uw voorgangers dit al te vaak gedaan. Ik kan u zelfs de naam geven van een gepensioneerde directeur-generaal, een geneesheer, die enkele jaren geleden geweigerd heeft om nog deel uit te maken van een kabinet. Hij was immers van oordeel dat wat er op dat ogenblik in de regering gebeurde, niets meer te maken had met de belangen van patiënt en geneeskunde, maar louter en alleen met die van de belangengroepen.

Mijnheer de minister, ik besluit. In deze programmawet zitten kiemen van onlusten en nationalisatie die ingaan tegen de tendensen in de vrije wereld. Daarom zal het u niet verbazen dat de Volksuniefractie dit ontwerp zeker niet zal goedkeuren. Ik zal later nog spreken over deelaspecten van de programmawet, maar dit moest mij toch eerst van het hart. De problemen en moeilijkheden waarmee we vandaag kampen, zijn vooral te wijten aan het gebrek aan visie, het gebrek aan moed van uw voorgangers. Ik ken u en waardeer u en had dan ook gedacht dat u het over een andere boeg zou gooien. Spijtig genoeg merk ik dat u ook slechte raadgevers hebt, mensen die zeker geen voorstander zijn van de vrije geneeskunde. (Applaus.)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Verreycken.

De heer Verreycken. — Mijnheer de Voorzitter, sta me toe onmiddellijk de onjuistheid van de titel van dit wetsontwerp vast te stellen. Het gaat hier inderdaad om een ontwerp van wet, houdende asociale en diverse bepalingen. Wanneer zelfs het regeringsblad *Feiten* over deze wet zegt dat ze onder meer wordt gebruikt om de ontvangsten te vermeerderen « in het bijzonder door de aanpassing van de persoonlijke bijdrage van de actief werkenden en de gepensioneerden » blijkt dat deze regering, ons aangekondigd als een noodregering, zeker alvast de Vlaamse gezinnen in nood zal brengen.

In de toelichting wordt nochtans zalvend verklaard dat enkel het beheersen van de uitgaven een belangrijke zorg van de regering blijft. Deze uitgavenbeheersing wordt dan gerealiseerd, helemaal niet door de uitgaven aan te passen aan de besteedbare middelen, maar daarentegen wel door nogmaals de inkomsten te verhogen. Dat is een « économie à la carte », maar dan ten koste van Vlaanderen! Indien dit wetsontwerp één algemene vaststelling toelaat, dan is het wel de vaststelling dat alle, ik herhaal alle, bijdragen vanwege de betalende, de inkomstenzijde, worden verhoogd.

Het uitgavenapparaat daarentegen, de geldverslindende Sociale Zekerheid, mét de aangetoonde overconsumptie aan Waalse zijde, mét de aangetoonde miljardentransfers van Vlaanderen naar Wallonië, met de talloze detacheringsmogelijkheden

voor politieke vrienden, dat apparaat moet helemaal niet snoeien in de uitgaven. Onder meer de vakbonden, vertegenwoordigd door deze regering, die alleen al voor de administratiekosten die de uitbetaling van werkloosheidsvergoedingen meebrengt, een jaarlijks geschenk van driëneenhalf miljard ontvangen, instruerden hun ministers en verklaarden: afblijven van onze verworven incasseringrechten!

Dit wetsontwerp, dat op bevel van deze noodregering door de meerderheid in dit halfroond braafjes zal worden aanvaard, wil geen einde maken aan de verplichte, de opgelegde oversolidariteit van Vlaanderen ten opzichte van Wallonië. Het is hier reeds meermaals gezegd hoe de inkomensparadox ontstaat, die erop neerkomt dat een aanvankelijk hoger Vlaams inkomen, verwordt tot een lager besteedbaar inkomen dan een Waals inkomen, na afroaming door de staats-inhaligheidsmechanismen. Het opheffen van die inkomensparadox zou één der eerste bekommernissen van de regering moeten zijn. Het woord solidariteit, indien zo schaamteloos profiterend opgeëist, kan enkel leiden tot een regelrechte begripsdevaluatie, die ertoe zal strekken dat elke vorm van noodzakelijke solidariteit wordt afgewezen.

Het blijvend en hooghartig ontwaarden van de Vlaamse inbreng, de Vlaamse werkkraak zal leiden naar steeds scherpere conflicten, tot opnieuw via kunst- en vliegwerk waarschijnlijk een Belgische oplossing moet worden gevonden, tijdens een of ander kasteelgesprek.

De onwil van deze regering om het Waalse «profitariaat» te stoppen, zorgde dus voor een hele reeks maatregelen, die echter vooral de Sociale Zekerheid willen sparen. Laat me hier duidelijk zijn: Sociale Zekerheid moet, maar dan mag het stelsel zeker niet worden aangevreten van binnenuit door verspilling aan geldverslindende vakbonden en zuilmutualiteiten enerzijds, door «profitariaat» anderzijds. Het verschil in uitgavenpatroon tussen Wallonië en Vlaanderen, vestigt niet enkel een 'onweerlegbaar vermoeden' van dergelijk «profitariaat», het vormt tegelijk de belangrijkste aanslag op de Sociale Zekerheid, die, ik herhaal het, moet blijven bestaan.

Deze aanslag wil de regering geen halt toeroepen. Daarom worden nieuwe inkomsten gezocht. Onder het motto «leve het nieuwe contract met de burger» wordt een vroeger contract gewoon eenzijdig opgezegd. De burger, die men vertelde dat de uitbetaling van pensioenen in de volgende eeuw problematisch zou kunnen worden, werd ertoe aangezet om zelf te gaan sparen. Pensioensparen zou een oplossing zijn en werd fiscaal beloofd: responsabilisering van de burger.

En nu? Nu meent de regering dat de domme geresponsabiliseerde burger maar beter de ongeschreven kleine lettertjes had moeten lezen. Die vertellen namelijk dat elke regering, te allen tijde, alle spelregels eenzijdig kan wijzigen. Levensverzekeringen, groepsverzekeringen, pensioensparen, alles in een grote hoed, schudden, en hop: minder aftrekbaar!

Verpakking? Structurele maatregelen ter verlaging van het belastingvoordeel.

Resultaat? Onafwendbare verhoging van de individuele belastingen.

In zaken noemt men dit contractbreuk en dergelijke praktijken worden niet getolereerd. In politiek vertelt men dat een dergelijke wijziging geen verzwaring betekent van de belastingdruk. Ook dit lees ik in het regeringsblad *Feiten*. De burger, veel directer in zijn uitspraken, noemt deze praktijk gewoon poenpakken.

Een laatste algemene opmerking bij het wetsontwerp betreft het verhullende, werkelijkheidsontwijkende taalgebruik. Zeer geregeld wordt immers in de tekst aangestipt dat om besparingen te bereiken, de bijdragen worden verhoogd. Ook de nieuwe, zogenaamde «bijzondere bijdragen» worden ons verkocht — of moet ik zeggen aangesmeerd — als besparingen.

Het is mijn overtuiging dat besparingen bereikt worden door te besparen, terwijl het invoeren van nieuwe, al dan niet eenmalige, bijdragen en het verhogen van de bijdragen enkel kan betekenen dat men de uitgavenmechanismen aanvaardt. Hier wordt niets bespaard! Het woord «besparen» is totaal foutief gehanteerd.

Een snel overlopen van enkele markante artikelen in dit ontwerp van wet, blijft de thesis van regeringsinhaligheid voeden. De verhoging met 1 pct. van de overheidsgreep op de bijdragen in de sociale zekerheidssector, in hoofdstuk 2, komt neer op een gewild verarmingsmaneuver, ten laste van een weerloze bevolkingsgroep.

De invoering van een nationaal globaal budget voor medische beeldvorming en geneesmiddelen vormt een aanvaarding van het onevenwicht in de consumptiepatronen. Veel beter ware het deelbudgetten op te stellen, uitgaande van een norm die het aandeel in de bevolking omvat, en die zich baseert op het laagste bestedingspatroon, dat van Vlaanderen.

«De Koning kan (...) andere correctiemaatregelen nemen». Dit staat te lezen in artikel 19, paragraaf 3, voorlaatste lid. Het is een zin, een passus, die de deur wagenwijd openzet voor de totale willekeur van een minister, die via een gewoon koninklijk besluit alle normen permanent kan wijzigen. De vaagheid in de toelichting, de opmerkingen in de commissie en de opmerkingen van de Raad van State, kunnen deze vaststelling enkel bevestigen.

In de artikelen 20 en 21 zou het toejuichbaar zijn dat de klinische biologie aan banden wordt gelegd, opnieuw in het licht van de Waalse overconsumptie. Hier botst de tekst echter op de Raad van State, die spreekt van een «vangnet dat in geval van nood door de regering in werking kan worden gesteld». Dezelfde Raad van State gaat verder en spreekt over het «ongewone karakter van dit soort regeringswerk», hiermee de werkwijze zelf afwijzend. De Raad van State wordt ronduit vernietigend voor de regering in haar laatste paragraaf die deze artikelen behandelt: «Het thans door de regering ontworpen systeem komt neer op het ontnemen aan een categorie rechtsonderhorigen van een essentiële waarborg, strijdig met de grondwettelijke gelijkheidsbeginselen.»

De regering kon deze vernietigende opmerkingen niet over zich laten rollen en antwoordde dat het belang van de sociale zekerheid de wetsartikelen verantwoordt. Einde van het summiere en wegwuivende antwoord of met andere woorden, de heilige, onaantastbare en vooral onsplitbare sociale zekerheid moet onaangeroerd blijven, ondanks de vele aangetoonde fouten en misbruiken, ondanks de vernietigende opmerkingen van de Raad van State en in de commissie. Onze meerderheid zal toch goedkeuren, dus doen we maar!

De toelichting bij het oorspronkelijke artikel 29, nu artikel 31 geworden, windt er zeker geen doekjes om. «Een nieuwe bron van inkomsten wordt gezocht.» Waar? Bij de automobilisten. De domme automobilisten die een dure omniumverzekering sluiten en die daarmee aantonen dat zij verantwoordelijkheid willen betalen, die automobilisten moeten opnieuw als melkkoe fungeren. Na de verhoging van de accijnsrechten op brandstoffen, de invoering van een dure belasting op de inverterstelling, de reeds gehanteerde aanvullende premies op andere autoverzekeringen, moet nu ook de omniumverzekering aan de grijplust geloven. Wanneer ik bij de behandeling van het wetsontwerp dat een belasting invoerde op de inverterstelling, wees op de mogelijkheid dat de regering wel eens een belasting zou kunnen heffen op het gebruik van de knipperlichten, was dat meer dan een grapje. De bestraffing van de automobilist zal nog verder gaan.

Het gewonnen geld zal enkel dienen om bodemloze putten te vullen en eigenaardig genoeg nooit om, bijvoorbeeld, een beter openbaar vervoer te organiseren, terwijl het nochtans logisch zou zijn dat de sector die belastingen genereert, de vervoerssector, ook het eerste nut uit de opbrengsten haalt. Vermits logica in hoofd van deze regering ten enenmale onvindbaar is, bleef logica ook hier achterwege.

Deze snelwet staat bol van de enormiteiten. Wat anders te denken van artikel 156, waarbij de regering in het kader van de onderhandelingen met de Europese Gemeenschap alle verhuiskosten voor telecommunicatie-infrastructuur te haren laste neemt. Wat neerkomt op een geschenk aan de EG van 255 miljoen.

Toppunt van cynisme: dat artikel wordt in de toelichting onmiddellijk gevolgd door de tekst « gezien de benarde toestand van de Schatkist » wordt meer dan elf miljoen, 11 100 000 frank om precies te zijn, weggeschonken aan de RTT teneinde inspecteurs aan te stellen om slechte betalende op te sporen!

Indien ik één suggestie mag geven aan die RTT, aan één der nieuwe inspecteurs: ga naar de EG, loop naar het Berlaymont-gebouw. De benarde toestand van de Schatkist zal er wel bij varen.

Een financiële ondersteuning voor de werking van de gemeentepolitie wordt in het nieuwe artikel 161 ingeschreven. Maar in de tekst van de toelichting wordt ook verwezen naar ademtesttoestellen voor de rijkswacht. Enkele concrete vragen: zal deze geldinjectie eenmalig zijn, en enkel dienstig zijn voor ademtesttoestellen, of wordt de rijkswacht ook in de toekomst nog beschouwd als begungstigde voor de ondersteuningskredieten? Zo ja, welk gedeelte van de 7,5 pct. op de boeten is dan voor de rijkswacht bestemd? Ik zal op deze punten verder ingaan wanneer de betrokken ministers aanwezig zijn.

Waarom werd de omschrijving « volwaardige politiezorg » niet gewijzigd ondanks het aandringen van de Raad van State op het hanteren van een andere omschrijving? Is het begrip « volwaardige politiezorg » misschien gemakkelijker te omzeilen dan het, door de Raad van State geadviseerde « bestendig werkende politiedienst », dat klaarheid zou verschaffen?

Graag kreeg ik ook duidelijkheid over artikel 165, waarin de wedden van geestelijken worden behandeld. Wat is een « officieel bediende »? Ik verwijs naar de Franse tekst waarin de ene maal « desservant » wordt vertaald als bediende, terwijl de andere maal een « ministre » tot bediende wordt omgedoopt. Worden hiermee degenen bedoeld die voorgaan bij een godsdienstige offergang? En waarom vallen deze dan niet onder de omschrijving priesters? Of worden hiermee de talrijke voorgangers in de even talrijke moskeeën bedoeld? Is er in België slechts één imam, zoals mij in antwoord op een vraag werd verzekerd?

Mijnheer de Voorzitter, mijn besluit zal kort zijn. Dit wetsontwerp getuigt niet van ernst. Het heeft enkel en alleen de bedoeling in de zakken van de burger te zitten, waarbij bij voorkeur de Vlaamse broek- en vestzakken worden leeggeplunderd.

Het Vlaams Blok zal dit ontwerp van wet, houdende asociale en diverse profiteraatsbestendige bepalingen niet goedkeuren. (Applaus.)

M. le Président. — La parole est à M. Dighneef.

M. Dighneef. — Monsieur le Président, le projet de loi portant des dispositions sociales et diverses soumis, ce jour, au vote de notre assemblée comporte les mesures légales indispensables à l'exécution des décisions issues du contrôle budgétaire sur le plan social.

Vous me permettrez, monsieur le ministre, de ne pas revenir point par point sur les différentes mesures figurant dans ce projet. Je voudrais simplement m'associer aux paroles de M. De Roo. J'estime que la commission des Affaires sociales a fourni un travail valable et sérieux.

Le groupe socialiste soutiendra ce projet, que nous jugeons équilibré, non seulement en ce qui concerne les efforts demandés aux entreprises et aux particuliers mais aussi eu égard aux différentes couches sociales. En effet, nous savons tous que des mesures linéaires telles que les sauts d'index pénalisent beaucoup plus les bas revenus que les hauts revenus.

Ce projet est donc équilibré mais il est également responsable, car il s'attaque aux abus et aux dérapages enregistrés dans certains secteurs. Mais ce qui est fondamental pour nous, socialistes, c'est que le souci majeur du gouvernement soit de réaliser l'équilibre financier au sein du système de la sécurité sociale et que les mesures inscrites sur le plan légal aient pour objet de répartir, dès à présent, les efforts à fournir, de façon sélective et équitable, surtout sans remettre en cause les mécanismes d'assurance et de solidarité.

Ainsi, l'intervention de l'Etat dans la sécurité sociale des travailleurs salariés a été fixée à 192 milliards de francs, ce qui représente un effort de 8 milliards par rapport à la décision prise lors du conclave budgétaire de juillet 1991.

Sont également inscrites dans ce projet les dispositions réglant les transferts entre les différents secteurs. Il faut souligner ici que ces transferts indispensables afin de réaliser l'équilibre financier global pourront s'opérer par tranches selon les besoins de trésorerie et dans les limites des disponibilités des organismes de sécurité sociale concernés.

En outre, la maîtrise des dépenses dans le secteur important de l'assurance maladie-invalidité reste une préoccupation majeure de ce gouvernement.

Les mécanismes visant à la maîtrise de ces dépenses sont mis en œuvre et, parmi ceux-ci, la base légale qui permettra l'élargissement de la technique des enveloppes budgétaires. « Maîtrise des dépenses », il en est également question en matière de chômage où la volonté est de réduire les usages impropres du système qui pénalisent, finalement, ceux qui en ont réellement besoin.

Parallèlement aux dispositions visant la maîtrise des dépenses, le projet de loi prévoit une série de mesures visant à augmenter les recettes. Il s'agit, notamment de la cotisation personnelle d'un pour cent à l'égard des actifs et des pensionnés. Rappelons qu'en ce qui concerne les actifs, cette cotisation vient remplacer les retenues mensuelles forfaitaires de 375 et 675 francs qui étaient à charge des isolés et des familles sans enfant.

Certes, cette décision peut prêter à discussion mais si notre société doit permettre, grâce à un effort de solidarité, d'intégrer toutes les couches de la population dans une régime de soins de santé de qualité, elle peut, en retour, inviter ses aînés à participer à l'effort requis.

De même, les employeurs assumeront leur part de solidarité active, notamment par l'instauration d'une cotisation capacitive, pour ceux qui occupent des travailleurs à temps partiel involontaires, et par l'augmentation de la cotisation sur les primes payées en vue de la constitution de pensions extra-légales.

En ce qui concerne le travail à temps partiel, il convient de souligner que le gouvernement précédent avait déjà pris certaines mesures pour lutter contre les utilisations incorrectes du système.

Maîtriser les dépenses, d'une part, augmenter les recettes, d'autre part, voilà qui contribue à garantir la viabilité de notre système de sécurité sociale, premier rempart contre la précarité de l'exclusion sociale dont trop de nos concitoyens sont aujourd'hui les victimes. Garantir la sécurité sociale, c'est garantir l'avenir des générations futures. D'autres dispositions viendront compléter l'action du gouvernement, dont certaines viseront à améliorer la gestion du système.

Ainsi, on peut citer à cet égard: les mesures prises pour respecter l'accord social intervenu pour le financement du personnel, hors pris de journée, dans les hôpitaux; les mesures visant à maîtriser les dépenses pharmaceutiques, et ce dans un souci louable de santé publique; l'obligation, pour l'employeur, d'informer l'Office national des pensions de ce qu'il occupe des pensionnés dans le cadre des activités autorisées.

Par ce projet, le gouvernement prend donc des décisions équilibrées, nécessaires à la sauvegarde de notre régime de sécurité sociale, sans pour autant demander l'impossible au citoyen.

Dans ce contexte, monsieur le ministre, le groupe socialiste soutiendra votre projet. (Applaudissements.)

M. le Président. — La parole est à M. Moureaux, ministre.

M. Moureaux, ministre des Affaires sociales. — Monsieur le Président, en intervenant dans cette discussion générale, je voudrais m'associer aux propos de M. De Roo pour constater que les travaux de la commission des Affaires sociales ont été utiles et productifs.

En effet, le texte proposé par le gouvernement a été amendé et donc, peut-on dire, amélioré, ce qui, en ma qualité de membre de l'Exécutif, ne peut que me réjouir puisque cela indique clairement combien le dialogue entre le gouvernement et le Parlement est indispensable pour des textes de cette importance.

A l'intention de M. De Backer, je dirai qu'il convient de faire la différence entre pouvoirs spéciaux et loi-cadre. S'il est exact que certains articles de ce texte relèvent indiscutablement de ce que l'on appelle une loi-cadre, il n'est nullement question de ce que

notre jurisprudence qualifie de pouvoirs spéciaux. Mais je ne m'attarderai pas sur cette question et j'aborderai tout de suite un point évoqué de manière parfois très positive, parfois très négative, à savoir le problème des disparités régionales et communautaires dans l'application de la législation et de la réglementation, notamment en matière de soins de santé.

Comme l'a indiqué un des intervenants, il est tout à fait souhaitable — et sur ce plan, l'accord de gouvernement est on ne peut plus clair — qu'une réglementation nationale trouve une application identique dans l'ensemble du pays. J'ai déjà indiqué, en commission, mon attachement au fait que la sécurité sociale soit avant tout un élément de solidarité entre les personnes et que, dès lors, les disparités pouvant subsister doivent être progressivement biffées de notre réalité, et ce avec détermination et sagesse.

De plus, je voudrais souligner que contrairement à ce qui a été dit voici quelques instants à cette tribune, le recours au système d'enveloppe globale nationale dans la gestion financière de la sécurité sociale n'est absolument pas antinomique de la volonté d'unifier la transposition des objectifs sur l'ensemble du territoire. Ainsi en est-il dans les discussions actuelles portant sur la biologie clinique ambulatoire.

J'évoquerai rapidement la rage oppositionnelle de M. de Donnée dont j'use, en l'occurrence, du vocabulaire excessif! Même si j'ai apprécié qu'il soit un soldat fidèle du PRL, j'ai trouvé M. de Donnée assez peu convaincant, à l'entendre répéter les mots d'ordre de M. Gol et recourir à des formules qui conviennent mieux à d'autres! Ses propos m'ont paru, de ce fait, contradictoires à sa personnalité. Je voudrais cependant rappeler, non pas à M. de Donnée qui a dû nous quitter, mais au groupe PRL, que lorsqu'on parle de déséquilibre entre les efforts en recettes et les efforts en dépenses, il est parfaitement exact, comme M. de Donnée y a fait allusion, que, pour 1992, nous avons dû prendre, vu l'urgence, des mesures à caractère unique, qui ont essentiellement un aspect comptable et budgétaire.

Comme je l'ai dit, je n'ai pas l'habitude de farder la réalité et je vous invite à vous référer aux tableaux relatifs à l'année 1993, que nous avons eu l'occasion de commenter en commission, lors de l'étude de ce projet, mais aussi lors de la discussion du budget. Vous constaterez que la volonté très clairement affirmée du gouvernement est de mener une politique qui équilibre les efforts en dépenses et en recettes et qui, à partir de 1993, sera réalisée au moyen de réformes à caractère tout à fait structurel. Parmi celles-ci figure la cotisation d'un pour cent dont M. Dighneef a parlé en termes précis, et que l'on caricature souvent.

A cet égard, je vous rappelle que la cotisation de 0,70 p.c., qui avait déjà été envisagée précédemment et qui est comprise dans le pour cent actuellement en cause, est, en termes macro-financiers, une compensation mathématique de la suppression des cotisations forfaitaires d'allocations familiales.

Si une honnêteté intellectuelle parfaite prévalait — en politique elle est toujours relative — on ne parlerait pas d'une cotisation nouvelle d'un pour cent, mais bien de 0,30 p.c. Il s'agit, en effet, d'un complément et d'un effort que nous demandons pour équilibrer le système. Nous ne le contestons pas, mais il faut éviter de mélanger l'un et l'autre.

Par ailleurs, quand M. de Donnée déclare, encore une fois dans un vocabulaire auquel il ne m'avait pas habitué, que les Belges vont être résolus à « nous » rouler, en parlant du gouvernement, je tiens à lui dire que je trouve cette approche politique des choses un peu triste. De plus, il est regrettable qu'il utilise cette expression, car il doit bien se rendre compte qu'à partir du moment où l'on « roule » le système de la sécurité sociale ou le système fiscal, ce ne sont pas les membres du gouvernement que l'on sanctionne, mais l'ensemble de la société belge. Je crois que même les membres du PRL devraient être sensibles à cet aspect des choses.

Grâce à ce projet, nous espérons pouvoir mieux maîtriser les dépenses de l'assurance maladie. C'est certainement un des défis majeurs auxquels nous devons faire face. Il n'y a bien entendu pas de solution miracle, d'autant plus que les mécanismes de décision qui sont en place depuis près de trente ans supposent la réalisation d'équilibres particulièrement délicats.

A ce sujet, je souhaite maintenant évoquer quelques points qui l'ont été en commission, en séance publique et qui sont aujourd'hui l'objet de débats parmi l'opinion publique.

Plusieurs voix se sont élevées ces jours-ci pour exprimer des inquiétudes, non seulement sur les objectifs du gouvernement, mais également, sur les méthodes à suivre. M. De Roo a partiellement évoqué ce problème.

On semble dire que les nouvelles dispositions légales auront pour effet de mettre à néant les bases mêmes du fonctionnement de la loi Leburton et, par voie de conséquence, la mécanique des accords négociés au sein des commissions tarifaires.

Telles ne sont évidemment pas les intentions du gouvernement. La législation actuelle prévoit déjà un système d'enveloppes fermées et la possibilité d'un paiement forfaitaire pour la biologie clinique, la rééducation et les prestations hospitalières.

Le projet de loi en discussion donne la possibilité d'appliquer ces deux techniques de financement à toutes les autres prestations d'assurance maladie, comme l'imagerie médicale, les médicaments, les maisons de repos et les maisons de soins, etc.

Certes — et j'insiste sur ce point — il appartient aux organisations représentées au sein des commissions de conventions de négocier les conventions et accords qui doivent contenir des mesures correctrices applicables en cas de dépassement budgétaire.

Il n'entre évidemment pas dans les intentions du gouvernement de se substituer aux négociateurs. Il est, en effet, de loin préférable qu'un consensus se dégage sur le terrain plutôt que d'avoir recours à des décisions autoritaires. Mais il est à mon sens, tout aussi logique d'accepter que le gouvernement puisse intervenir en dernier lieu lorsque les mesures de correction sont inexistantes ou insuffisantes, puisqu'il a la responsabilité de fixer le cadre budgétaire de l'assurance maladie. Bien évidemment, cette éventuelle intervention doit se faire après avis de tous les organes compétents.

Enfin, contrairement à certaines déclarations qui font parfois « l'esclave gras » de la presse, le projet de loi ne contient aucune disposition permettant de déroger aux règles existantes concernant une révision de la nomenclature.

D'autres réactions, parfois très vives, se sont manifestées à propos de l'exécution de l'accord social du 4 juillet 1991. M. Valckeniers a été en quelque sorte le porte-parole d'une certaine sensibilité, mais les organisations syndicales, qui représentent notamment le personnel infirmier et soignant, ont exprimé une autre tendance.

Pour rencontrer les préoccupations légitimes du personnel des établissements de soins, le gouvernement précédent avait accepté un plan pluriannuel parallèle à l'accord intersectoriel conclu dans la fonction publique.

Cet accord, dont j'assure désormais l'exécution avec mon collègue de l'Emploi et du Travail, doit, en principe, garantir à l'ensemble du personnel concerné, les mêmes avantages de rémunérations et de conditions de travail.

Bien sûr, il s'agit, avant tout, d'un accord négocié au sein des commissions paritaires compétentes. Le gouvernement doit prendre ses responsabilités, mais il n'est pas seul; les employeurs doivent agir de même.

Il s'agissait de garantir, en moyens budgétaires, la bonne exécution de l'accord social dans les hôpitaux et dans les institutions de soins dont les frais de personnel infirmier et soignant sont pris en charge par l'Inami.

Pour le personnel à charge du prix de journée des hôpitaux, le budget de 1992 contient d'ores et déjà les moyens nécessaires.

Pour le personnel des institutions de soins, c'est-à-dire essentiellement le personnel des maisons de repos, des maisons de repos et de soins, des centres de révalidation, ainsi que pour les soins à domicile, les forfaits ont déjà été adaptés en 1991. De plus, des instructions très précises ont été données à l'Inami en vue du calcul des forfaits à verser en 1992.

Evidemment, il reste un problème pour lequel des solutions n'existent pas encore, à savoir le financement des nouveaux avantages équivalents à accorder au personnel qui n'est pas à charge du prix de journée des hôpitaux, mais bien actuellement à charge des honoraires médicaux.

Le gouvernement s'était engagé à prendre, au 30 juin 1992, des mesures pour trouver une solution à ce problème, dans le souci d'éviter les discriminations au niveau du personnel occupé dans un même hôpital.

Les articles 33 et 34 du projet de loi n'ont pas d'autre but — j'insiste sur ce point — que de donner une base juridique aux solutions qui pourraient être trouvées. Je dois vous signaler que des négociations avaient déjà été entamées par mon prédécesseur. Le Conseil national des établissements hospitaliers est actuellement saisi de propositions concrètes en la matière.

Sans préjuger des solutions qui seront définitivement adoptées, il est évident que l'effort à réaliser ne peut être imputé intégralement ni au budget de l'Etat ni aux honoraires médicaux.

Il faut enfin insister sur le fait que la procédure de concertation du Conseil médical prévue aux articles 125, 170, 127 et 128 de la loi sur les hôpitaux sera en tout cas maintenue.

De plus, il me paraît légitime que le corps médical soit associé aux négociations relatives aux avantages accordés au personnel dont il a la charge financière. J'examine, dès à présent, les modalités nécessaires à cette fin.

Monsieur le Président, mesdames, messieurs, en terminant mon intervention qui m'a permis de répondre à la fois à des préoccupations qui se sont exprimées ici mais également à l'extérieur de cette enceinte, je voudrais remercier tous les sénateurs pour leur participation à ce débat et aux travaux en commission, et particulièrement les sénateurs de la majorité pour leur appui.

Tous les orateurs ont reconnu l'utilité du système de la sécurité sociale, ce qui m'apparaît comme un élément rassurant. En effet, la sauvegarde de la sécurité sociale est une des raisons d'être du gouvernement et ma tâche prioritaire en tant que ministre des Affaires sociales. (*Applaudissements.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Valkeniers.

De heer Valkeniers. — Mijnheer de Voorzitter, ik dank de minister voor de antwoorden die hij heeft gegeven, maar uiteraard niet voor de antwoorden die hij ons heeft onthouden.

In mijn betoog heb ik gezegd dat het hoog tijd wordt dat het aantal geneesheren en zorgverstrekkers wordt afgeremd. In de commissie heeft de minister beloofd dat hij overleg zou plegen met de betrokken gemeenschapsministers om ter zake initiatieven te nemen. Is de minister van zins deze belofte na te komen? Gelet op de actualiteit van de kwestie is zijn antwoord ook belangrijk voor de publieke opinie.

M. Moureaux, ministre des Affaires sociales. — J'ai un grand défaut en tant qu'homme politique: je me répète rarement ou insuffisamment. Or, il convient de se répéter pour se faire entendre. Je confirme donc ce que j'ai dit en commission: il est effectivement grand temps d'ouvrir, sans esprit de système et sans tabou, le dossier de l'offre médicale, notamment en interrogeant — comme vous l'avez indiqué — les Communautés, en grande partie compétentes pour cette matière. En effet, lorsqu'on examine la situation à long terme — je n'ai pas de philosophie définitivement arrêtée — un problème délicat se pose, délicat en raison des solutions porteuses d'injustice qui pourraient être proposées. Certaines positions figées doivent être dépassées.

De heer Valkeniers. — Geldt dat ook voor de paramedici?

M. Moureaux, ministre des Affaires sociales. — La priorité va au plan médical. En ce qui concerne d'autres fonctions paramédicales, on pourrait aussi réfléchir, dans un autre état d'esprit cependant, au problème de l'offre.

De heer Valkeniers. — Mijnheer de Voorzitter, in de commissie heeft de minister ook gezegd dat er voor de ambulante biologie een gelijke regeling voor de drie Gewesten moet komen. Voor de klinische biologie in de ziekenhuizen was hij veel voorzichtiger.

Daar moeten, aldus de minister, de verschillen tussen de Gewesten geleidelijk, maar op een verstandige wijze, worden weggevoerd. Zijn voorganger had hiervoor een termijn van drie jaar vooropgesteld. Aangezien die drie jaar intussen zijn verstreken, wordt het tijd dat deze kwestie prioritair wordt opgelost. Als er geen verschillen dienen te bestaan voor de ambulante biologie, dan kunnen die volgens mij ook niet worden verklaard voor de klinische biologie. Er zijn overigens ook geen wezenlijke verschillen voor de heelkunde tussen Vlaanderen, Wallonië en Brussel.

We zouden het op prijs stellen mocht de minister ter zake een termijn vooropstellen. Goede intenties zijn er in de politieke literatuur al genoeg. Voor ons tellen de feiten.

De regering wil nu ook enveloppes invoeren voor de radiografie en voor de farmaceutica. Als men dat systeem van enveloppes nog verder gaat uitbreiden, zal er op de duur een enveloppe zijn voor elke tak van de ziekenhuissector. Het systeem zal tenslotte nog alleen op enveloppes werken, wat de artsen vrezen. Dan bestaan er geen vrije geneesheren meer, maar worden zij forfaitair betaalde ambtenaren. Dat is waarschijnlijk niet de intentie van de minister, maar misschien heeft zijn opvolger op zijn kabinet medewerkers die nog dromen van de collectivistische toestanden van vóór het IJzeren Gordijn. Zij kunnen dan gemakkelijk het enveloppesysteem veralgemenen naar alle takken van de geneeskunde. Ik meen te mogen begrijpen dat de minister dat niet zo ziet en dat hij dat systeem wil beperken tot de radiologie en de farmaceutica.

M. Moureaux, ministre des Affaires sociales. — Monsieur le Président, je ne comprends pas très bien le raisonnement de M. Valkeniers. Je ne vois pas le lien qui pourrait exister entre le système des enveloppes globales pour maîtriser les dépenses et le rôle du médecin dans la société. Pour moi, ce sont deux choses tout à fait différentes.

En réalité, le système des enveloppes pourrait parfaitement être organisé tant dans le cadre d'une médecine étatisée que dans celui d'une médecine à caractère libéral.

Pour ma part, je ne souhaite aucunement modifier le statut du médecin en Belgique. Notre problème est de maîtriser les dépenses, et je ne vois aucun lien entre les deux éléments.

De heer Valkeniers. — Mijnheer de Voorzitter, de minister grijpt mij niet helemaal. Laat mij daarom het enveloppesysteem toepassen op de klinische biologie. Een instelling krijgt voor de biologie een bepaalde enveloppe toegewezen. Zij moet daarmee de apotheker, de arts en andere medewerkers die prestaties leveren in die sector, betalen. De instelling maakt een arbeidscontract voor deze medewerkers. Hierbij trekt de geneesheer natuurlijk aan het kortste eind, want nergens staat geschreven wat zijn salaris moet zijn. Nergens is vastgelegd of hij betaald wordt per uur of per prestatie. Daarom zei ook de commissie-Andersen dat de relaties tussen de raden van beheer en de geneesheren zeer vaag en onduidelijk zijn. De geneesheer is inderdaad nog altijd afhankelijk van de goedheid van de directie en stelt zich vandaag grote vragen, omdat hij de indruk heeft dat het enveloppesysteem tot alle takken van de geneeskunde zal worden uitgebreid.

Sommige beleidsverantwoordelijken willen alleszins in die richting gaan. Zelfs op het kabinet van de minister wordt geopperd dat de radiografie van de thorax, die bij elke binnenkomende patiënt in het ziekenhuis wordt genomen, beter niet meer wordt terugbetaald. Hetzelfde wordt ten andere gezegd over het electrocardiogram. Op die manier kunt u, mijnheer de minister eenzijdig dezelfde maatregelen nemen voor de inwendige geneeskunde, de psychiatrie enzovoorts. Dat gevaar is reëel, omdat een eventueel nog meer collectivistisch ingestelde opvolger van de minister met deze tekst alle artsen van een ziekenhuis uit een enveloppe kan doen betalen.

De heer Moens. — Het gaat hier om een globale besparing en zoals de minister terecht zegde, heeft dat met het enveloppesysteem niets te maken.

De heer Valkeniers. — Het enveloppesysteem heeft daarmee alles te maken omdat het gemakkelijk kan worden uitgebreid naar de andere takken van de geneeskunde. In elke tak kan men dan wel het alibi van de besparing en van de strijd tegen misbruiken vinden. Daarom zit in dit artikel zeker en vast de kiem van een nieuw systeem dat alle artsen binnen hun ziekenhuis laat betalen volgens een schema waarvan vandaag nog niemand het fijne weet.

M. Mahoux. — La limite de l'enveloppe n'implique pas une obligation dans la répartition du montant de cette enveloppe. Cela permet donc l'exercice d'une médecine libérale, même à l'intérieur de ce système.

De heer Valkeniers. — Als de heer Mahoux in een ziekenhuis mocht werken, zou hij beseffen hoezeer de geneesheren afhankelijk zijn van de grillen van de directies. Dat zegt ten andere ook de commissie-Andersen.

Mijnheer de minister, u hebt mij niet geantwoord op de vraag of de fusie van hospitalen een explosie van de kosten voor hospitalisatie teweeg heeft gebracht. Het is voor u misschien delicaat om uw voorganger en huidige « patron » ter zake terecht te wijzen. Dit debat is echter niet afgesloten. Wij zullen er nog vaak op terugkomen.

Mijnheer de minister, ik heb u reeds gezegd dat ik vrees dat u in uw kabinet een aantal medewerkers heeft die, tegen de stroom in, bepaalde maatregelen willen nemen. Wanneer de regering op die manier voortgaat, ook in andere sectoren, zou de betoging van de PVV en de PRL van zaterdag wel eens succes kunnen hebben. Ik ben er ook van overtuigd dat bij de volgende verkiezingen de huidige meerderheid dan zal wegvallen.

M. le Président. — Plus personne ne demandant la parole dans la discussion générale, je la déclare close.

Daar niemand meer het woord vraagt in de algemene beraadslaging verklaar ik ze voor gesloten.

Je vous propose d'interrompre ici nos travaux.

Ik stel voor onze werkzaamheden te onderbreken. (*Instemming.*)

Le Sénat se réunira cet après-midi à 15 heures.

De Senaat vergadert opnieuw vanmiddag om 15 uur.

La séance est levée.

De vergadering is gesloten.

(*La séance est levée à 12 h 50 m.*)

(*De vergadering wordt gesloten om 12 h 50 m.*)

